

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O. P. S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**VLIV DŮCHODOVÉ REFORMY NA PRODUKT
PENZIJNÍ PŘIPOJIŠTĚNÍ**

Autor práce: Kamila Nuslová

Studijní obor: Ekonomika a management

Forma studia: prezenční

Vedoucí práce: Ing. Petra Jílková, Ph.D.

Katedra: Management a marketing služeb

2015

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Ing. Petře Jílkové, Ph. D., za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

NUSLOVÁ, K. *Vliv důchodové reformy na produkt penzijní připojištění : bakalářská práce*. Příbram : Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2015. 70 s.
Vedoucí bakalářské práce : Ing. Petra Jílková, Ph. D.

Klíčová slova: Důchodová reforma, penzijní připojištění, sociální politika, penzijní společnosti

Bakalářská práce řeší analýzu vlivu důchodové reformy na samotné produkt penzijní připojištění. Cílem je pomocí dotazníkového šetření zjistit, zda důchodová reforma ovlivnila penzijní připojištění a občany České republiky či nikoliv.

Práce v teoretické části definuje význam důchodové reformy, sociální politiky a penzijního připojištění. V praktické části se bakalářská práce zaměří na penzijní společnosti - popíše jejich vznik, historii a produkty. V další části budou porovnány samotné produkty finančních institucí a díky dotazníkovému šetření provedena i analýza vlivu důchodové reformy na produkt penzijní připojištění.

ABSTRACT

NUSLOVÁ, K. *Pension Reform Influence on Supplementary Reform Pension Product : Bachelor's thesis*. Příbram : The College of European and Regional Studies, o. p. s., 2015. 70 s. The supervisor : Ing. Petra Jílková Ph.D.

Key words: Pension Reform, Pension Insurance, Social policy, Pension companies.

Bachelor thesis addresses the analysis of the impact of pension reform on the product itself pension. The aim is to use the survey to determine whether the pension reform has affected pension and Czech citizens or not.

Working in the theoretical part defines the importance of Pension Reform, Social policy and Pension. In the practical part of the thesis focuses on the pension company - describes their origin, history and products. The next part will be compared with the actual products and financial institutions through a questionnaire survey carried out an analysis of the impact of pension reform on pension insurance product.

Obsah

| | |
|--|----|
| ÚVOD | 8 |
| 1 CÍL A METODIKA | 10 |
| 2 SOCIÁLNÍ POLITIKA | 11 |
| 2.1 Subjekty a objekty sociální politiky | 11 |
| 2.2 Demografický vývoj | 13 |
| 2.3 Financování důchodového pojištění | 15 |
| 2.4 Důchody a jejich členění | 16 |
| 2.4.1 Definice přímého a nepřímého důchodu | 17 |
| 3 DŮCHODOVÁ REFORMA | 20 |
| 3.1 Vývoj důchodového systému po roce 1990 | 21 |
| 3.2 I. pilíř | 22 |
| 3.3 II. pilíř | 23 |
| 3.3.1 Penzijní společnosti | 24 |
| 3.4 III. pilíř - doplňkové penzijní pojištění | 25 |
| 3.4.1 Státní příspěvky | 26 |
| 3.4.2 Daňové zvýhodnění pro klienta | 28 |
| 3.4.3 Výnosy z hospodaření penzijních fondů | 29 |
| 3.4.4 Nevydělávající penzijní fondy | 29 |
| 3.5 Důchodový systém před penzijní reformou | 30 |
| 3.6 Malá důchodová reforma | 31 |
| 3.7 Velká důchodová reforma | 32 |
| 4 ANALÝZA Vlivu DŮCHODOVÉ REFORMY NA PRODUKT PENZIJNÍ PŘIPOJIŠTĚNÍ | 33 |
| 4.1 Analýza výzkumu | 33 |
| 4.1.1 Základní charakteristika a metodologie | 33 |
| 4.1.2 Předvýzkum | 34 |
| 4.1.3 Struktura dotazníkového šetření | 34 |
| 4.1.4 Cíle a hypotézy výzkumu | 35 |
| 4.2 Výsledky výzkumu | 36 |
| 4.3 Vyhodnocení hypotéz | 45 |
| 5 POROVNÁNÍ PENZIJNÍCH SPOLEČNOSTÍ | 47 |
| 5.1 Penzijní fond České pojišťovny | 48 |
| 5.1.1 Česká pojišťovna, a.s. | 49 |

| | | |
|-------|--|----|
| 5.1.2 | Česká pojišťovna - III. pilíř doplňkové penzijní spoření | 49 |
| 5.2 | Penzijní společnost Allianz a.s. | 50 |
| 5.2.1 | Allianz pojišťovna, a.s. | 51 |
| 5.2.2 | Allianz - III. pilíř doplňkové penzijní spoření: | 51 |
| 5.3 | Penzijní společnost Komerční banky, a.s. | 53 |
| 5.3.1 | Komerční banka, a.s. | 54 |
| 5.3.2 | Komerční banka - III. pilíř doplňkové penzijní spoření..... | 54 |
| 5.4 | Porovnání penzijních společností | 55 |
| | ZÁVĚR | 59 |
| | SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ | 61 |
| | SEZNAM TABULEK A GRAFŮ | 66 |
| | SEZNAM PŘÍLOH..... | 67 |

ÚVOD

Bakalářská práce se bude zabývat vlivem důchodové reformy na produkt penzijní připojištění. Neustále změny v klientech a občanech České republiky vyvolávají nedůvěru k důchodovému systému, k penzijní reformě a tudíž pak i k penzijním společnostem. Systémy se mění tak rychle, že obyčejný občan, který se neustále nevěnuje této problematice, není schopen přesně vysvětlit, jak důchodový systém funguje.

Bakalářská práce se proto zaměří na vymezení základních pojmů, které se týkají sociální politiky, důchodového systému, důchodové reformy, penzijního připojištění a definuje je tak, aby bylo srozumitelné a jasné, na jakém principu je postaven důchodový systém v České republice. Dále velmi podrobně popíše pilíře, z kterých se skládá důchodový systém v České republice. I. pilíř - státní důchod - je vyplácen průběžně, nic se zde nespoří, je povinný, odvody činí 28% z hrubé mzdy nebo 25 % z hrubé mzdy (pro ty, co vstoupí do II. pilíře). II. pilíř - důchodové spoření - spoří se ve fondu, kde klient má možnost si vybrat ze tří strategií, pilíř je dobrovolný, ale nelze z něj vystoupit, spoří se 3 % z hrubé mzdy (zaměstnavatel) + 2 % z hrubé mzdy (spoří si každý sám). III. pilíř - doplňkové penzijní připojištění - dříve nazýváno jako penzijní připojištění, lze ho kdykoliv zahájit, stejně tak jako i předčasně ukončit. Pokud se ale klient rozhodne doplňkové penzijní spoření ukončit dříve, nevyhne se sankcím s tím spojeným. Spořit si klient může libovolnou částku. Od spořicí částky se pak samozřejmě odvíjí i státní příspěvek. Čím vyšší je pravidelná měsíční spořicí částka, tím vyšší je i státní příspěvek, nejvyšší však 230 Kč/měsíčně. Více podrobností rozvine bakalářská práce v následujících kapitolách.

Dále bude provedena analýza vlivu důchodové reformy na produkt penzijní připojištění pomocí dotazníkového šetření. Dotazníkové šetření se nejprve zaměří na identifikaci respondenta - pohlaví, věk, zaměstnaný, nezaměstnaný, důchodce či student. Následně se zaměří na přímé otázky týkající se pravidelné měsíční spořicí částky, finančních institucí či zda si začal respondent spořit na základě důchodové reformy či nikoliv. Dále budou definovány penzijní společnosti - Penzijní společnost KB a.s., Penzijní společnost Allianz a.s. a Penzijní společnost České pojišťovny. Tyto společnosti byly vybrány na základě postavení na trhu. Následně bakalářská práce

porovná produkty těchto penzijních společností. Po porovnání produktů týkajících se III. pilíře, by mělo být jasné, u jaké finanční instituce je výhodnější si produkt spojený s důchodem nechat sjednat.

Po přečtení této bakalářské práce by měli být čtenáři vyjasněné nejasnosti spojené nejen s důchodovým systémem, a důchodovou reformou, ale také by si měli umět poradit, podle jakého hlediska, či rizika a výnosnosti si mají vybrat penzijní společnost, u které si sjednají produkty spojené s důchodem.

1 CÍL A METODIKA

Hlavním cílem bakalářské práce je analyzovat vliv důchodové reformy na produkt penzijní připojištění. Dalším cílem bakalářské práce je vymezit pojmy sociální politika, důchodová reforma, produkt penzijní připojištění a zmapovat základní milníky důchodové reformy v ČR. Tento cíl bude ověřen a následně proveden pomocí dotazníkové šetření. Zjištěné informace budou následně analyzovány a porovnány.

V druhé kapitole bude charakterizována sociální politika České republiky. Bakalářská práce na základě studia domácí odborné literatury definuje subjekty a objekty sociální politiky, vymezí pojem demografický vývoj a následně popíše financování důchodového pojištění. Dále budou definovány důchody a jejich základní členění - definice přímého a nepřímého důchodu.

V následující, tedy ve třetí kapitole této bakalářské práce bude představena důchodová reforma, a nynější forma sociálního pojištění do konce roku 2014. Hlavním cílem této kapitoly je na základě práce s domácími odbornými texty teoreticky ukotvit specifika základních pojmů důchodové reformy a pojmy s ní spojené. Dále bakalářská práce charakterizuje důchodový systém před penzijní reformou, malou a velkou důchodovou reformu. Podrobněji se bude věnovat doplňkovému penzijnímu spoření, ve kterém uvede rozdíly, které se týkají státních příspěvků a vyjmenuje penzijní společnosti.

V následující čtvrté kapitole bude provedena analýza vlivu důchodové reformy na produkt penzijní připojištění do konce roku 2014, jeho parametry v rámci nabídky finančních institucí v ČR a vliv důchodové reformy nejenom na samotný produkt, ale i na klienta, občana. Analýza bude provedena na základě dotazníkového šetření.

V poslední, tedy v páté kapitole budou na základě dotazníkového šetření podrobně vysvětleny finanční instituce a jejich produkty. V další části se bakalářská práce bude zabývat porovnáváním finančních institucí z hlediska rizika a počtu klientů.

V závěru bakalářská práce shrne všechny základní pojmy a vyjasní základní informace a zbylé nejasnosti

2 SOCIÁLNÍ POLITIKA

Sociální politika je velmi rozšířený pojem a existuje pro ni několik různých definic. Sociální politika jako taková je vždy součástí určitého společenského celku. Sociální politika, její cíle, funkce, nástroje, se nevytváří izolovaně, ale v souladu s dalšími sférami společnosti - ekonomické, sociální, ekologické, vědeckotechnické, politické, a existenční. Na její vznik a fungování mají vliv i normy ekonomické, politické, mravní a další jiné normy. Názor na sociální politiku souvisí s vnímáním samotného pojmu sociální. Ten je obvykle chápán ve třech významových rovinách, závislých na širí výběru. V nejširším slova smyslu, tj. sociální jako společenský. V užším slova smyslu, tj. sociální jako snaha směřující ke zdokonalování životních podmínek lidí.¹ V nejužším slova smyslu, tj. spíše ve smyslu řešení nastalých nepříznivých nebo nouzových sociálních situací. Zde bakalářská práce uvede na příklad dvě definice. První je profesora Engliše z počátku minulého století. Za sociální politiku považuje praktické snažení, aby společenský celek byl vypěstěn a přetvořen co nejideálněji. Druhá definice je modernější, je to definice Tomešova. Sociální politika je soustavné a cílevědomé úsilí jednotlivých sociálních subjektů o změnu nebo udržení a fungování svého nebo jiného sociálního systému.² O sociální politice můžeme pojednat jako o druhu lidské činnosti nebo jako o vědě. Se sociální politikou jako s druhem lidské činnosti se setkáváme denně. Denně někdo vyvolává sociální problémy svým neodpovědným chováním a jiný do nich bez vlastního přičinění padá. Opakovaně každý den někdo rozhoduje a řeší konkrétní sociální problémy lidí v sociální nouzi způsobené nezaměstnaností, nemocí, nízkými příjmy v rodině, ohrožujícím vývojem dětí či stářím. Denně politici slibují a na sociální sliby lákají voliče.³

2.1 Subjekty a objekty sociální politiky

„Sociální politika je realizována různými subjekty, které za ni nesou odpovědnost před objekty. Subjekty sociální politiky jsou různým způsobem

¹ TOMEŠ, I. *Úvod do metodologie sociální politiky*. Praha : Portál, 2010, s. 29

² KREBS, V., a kolektiv. *Sociální politika*. Praha : ASPI, a. s., 2007. 17-19.

³ TOMEŠ, I. *Úvod do teorie a metodologie sociální politiky*. Praha : Portál, 2010. s. 21.

strukturovány. V obecné rovině je členíme na státní a nestátní, tržní a ostatní netržní subjekty. K subjektům sociální politiky patří:⁴

- Stát a jeho orgány - stát lze pokládat za hlavní subjekt sociální politiky. Do značné míry určuje pojetí, obsah a cíle sociální politiky a také její konkrétní úkoly v daném časovém období. Na formování a realizaci sociální politiky se podílejí všechny složky státní moci – zákonodárná, výkonná i soudní. Nejvýznamnější role přísluší parlamentu, který na základě zvoleného programu a koncepce sociální politiky přijímá rozhodující legislativní opatření a schvaluje státní rozpočet. Vláda a správní orgány zodpovídají za uskutečňování sociální politiky na základě parlamentem přijatých legislativních opatření.
- Samospráva (obce) – spravuje veřejné záležitosti ve vymezených okruzích působnosti.
- Občané, rodiny, domácnosti – mají široké, tradiční pole působnosti pro řešení nejrůznějších sociálních situací svých blízkých na základě aktů vzájemné pomoci. Do této skupiny lze zařadit rovněž instituci sousedství, tradičně významnou, v současné době však značně oslabenou.
- Zaměstnavatelé (firmy), zabezpečují opatření stanovená státem a jeho orgány. Kromě toho realizují často vlastní dobrovolné činnosti související s péčí o zaměstnance, příp. jejich rodiny (podnikové sociální služby, podnikovou sociální politiku atp.).
- Občanské iniciativy, dobročinné organizace, charitativní instituce – působí ve vymezeném okruhu sociálních, zdravotních a dalších služeb. Hlavním kritériem jejich činnosti je uspokojování veřejného zájmu.
- Odborové organizace – tradičně hájí zájmy svých členů v pracovní a sociální oblasti. Často samy realizují nebo se podílejí na realizaci různých sociálně politických opatření
- Círky – zahrnují do své činnosti pozornost věnovanou duchovenské službě a sociální péči. Některé, zejména církve římskokatolická, mají ucelený, celosvětově propracovaný systém sociálního učení a sociální politiky, které v sobě organicky spojují duchovní péči s nejrůznějšími charitativními službami.

⁴ KOTOUS, J., MUNKOVÁ, G., ŠTEFKO, M. *Obecné otázky sociální politiky*. Praha: Ústav státu a práva AV ČR, 2013. s.12-14.

Pod pojmem objekty sociální politiky rozumíme všechny obyvatele dané země, ať již jako jednotlivce, či určité sociální skupiny. Sociální skupinu lze vymezit jako skupinu osob, mezi nimiž existuje určitá interakce, a tyto osoby i okolí si tuto skutečnost uvědomují. Sociální skupina ke své existenci potřebuje: buď trvalý osobní kontakt mezi jejími členy (jde o tzv. primární sociální skupiny, v sociální politice jsou jimi nejčastěji např. rodiny či domácnosti), nebo vědomí společných zájmů (jde o tzv. sekundární sociální skupiny, jsou založeny např. na společných potřebách, způsobu života, cílech, náboženském cítění atd. Příkladem sekundární sociální skupiny mohou být např. nezaměstnaní, chudí nebo důchodci.⁵

2.2 Demografický vývoj

Oblast důchodového systému je velmi závislá na demografickém vývoji. Z toho vyplývá, že reforma důchodového systému byla více než nutná a důležitá. Díky nízké porodnosti naše populace stárne. Medián dosahuje 41 let a stále roste. Ekonomicky aktivních obyvatel bude příštích 30 letech výrazně ubývat. Problém demografického vývoje bakalářská práce zanalyzuje níže. Mezi velmi závažný problém patří nízká porodnost. V posledních letech se nízká porodnost stala velice nepříznivým trendem. Ta je určitou příčinou všech dalších problémů. V dnešní době je průměrná porodnost na jednu ženu v České republice 1,28 dítě. Tzn. že základní matematika hovoří jasně, pro zachování populace musí v průměru každá žena mít děti 2. Reforma penzí tento problém bohužel ale neřeší. Systém důchodového zabezpečení by měl být postaven na mezigenerační bázi tzn., že výše důchodů by se měla z velké části odvíjet od výše odvodů dětí.

Dalším, velmi důležitým demografickým problémem je úbytek ekonomicky aktivních lidí. Důchodový systém je založen na principu průběžného financování, kdy pojistné placené vydávajícími je použito na výplatu důchodů. Vzhledem k tomu, že dochází k prodlužování průměrné doby pobírání důchodu a snižování počtu ekonomicky aktivních obyvatel, budou růst i náklady na financování jednoho důchodce. Demografické stárnutí je proces, při němž se postupně mění věková struktura obyvatelstva takovým způsobem, že se zvyšuje podíl seniorů a snižuje se podíl dětí mladších 15 let, tzn. starší věkové skupiny rostou početně relativně rychleji než

⁵ KREBS, V., a kolektiv. *Sociální politika*. Praha : ASPI, a. s., 2007. s.47-48.

populace jako celek. Hlavní příčinou demografického stárnutí je spolu s poklesem porodnosti také trvalý pokles specifických měř úmrtnosti vedoucí k prodlužování naděje dožití, a tím k častějšímu dožívání se vyššího a vysokého věku. Důsledky demografického stárnutí se dotýkají všech sfér sociálního a ekonomického vývoje a nejčastější obavy vyvolávané změnou věkové struktury se pojí s udržitelností financování důchodového systému, růstem nákladů na sociální zabezpečení a zdravotní péči a nedostatkem pracovních sil na trhu práce. Proces populačního stárnutí se nicméně promítá též do postavení seniorů ve společnosti i do sféry soukromé, do mezigeneračních vztahů a vztahu uvnitř rodiny. Při pohledu na základní ukazatel charakterizující věkovou strukturu populace České republiky, tj. na podíl tří hlavních věkových skupin obyvatelstva, je zcela zřejmé, že jednotlivé zastoupení těchto skupin se bude do budoucna i nadále proměňovat. V průběhu celého sledovaného období je patrné snižování zastoupení dětské složky v důsledku poklesu porodnosti a zároveň výrazný nárůst podílu seniorské populace, způsobený zlepšováním úmrtnostních poměrů, a to zejména osob ve vyšším věku. Zatímco na počátku 21. století podíl dětí do 15 let nad poproduktivní složkou převažoval, v následujícím období dochází k převaze procentuálního zastoupení osob starších 65 let a tato převaha se do budoucna bude stále zvyšovat. V současné době představuje podíl dětí ve věku 0-14 let 15,1 % a podíl seniorů 17,7%. Střední varianta projekce ČSÚ předpokládá velmi rapidní nárůst podílu osob ve věku 65 a více let po celé sledované období a v horizontu prognózy, tedy v roce 2055 by tento podíl měl být již třetinový. Nárůst podílu této složky obyvatelstva přitom nebude již zejména na úkor složky dětské, ale půjde roku v ruce především s poklesem podílu produktivní složky obyvatelstva.⁶

Tabulka 1: Vývoj složení obyvatelstva ČR podle hlavním věkových skupin mezi rokem 2000-2065, vybrané roky v %:⁷

| Věk | 2000 | 2010 | 2015 | 2020 | 2025 | 2035 | 2045 | 2055 | 2065 |
|--------------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|
| 0-14 | 16,4 | 14,2 | 15,1 | 15,6 | 14,9 | 13,0 | 13,3 | 13,9 | 13,2 |
| 15-64 | 69,8 | 70,6 | 67,2 | 64,4 | 63,4 | 62,5 | 57,0 | 53,7 | 54,6 |
| 65+ | 13,8 | 15,2 | 17,7 | 20,1 | 21,7 | 24,5 | 29,6 | 32,4 | 32,2 |

⁶ DEMOGRAFIE, *Demografické stárnutí*. [online]. 2010. [2010-04-04]. Dostupné z WWW: <http://www.demografie.info/?cz_detail_clanku=&artclID=824&>.

⁷ DEMOGRAFIE, *Demografické stárnutí*. [online]. 2010. [2010-04-04]. Dostupné z WWW: <http://www.demografie.info/?cz_detail_clanku=&artclID=824&>.

2.3 Financování důchodového pojištění

Systém důchodového zabezpečení lze členit podle různých hledisek a kritérií. Dělí se na povinné nebo dobrovolné členství, veřejný či soukromý management, fondový či průběžný systém, definované dávky či definované příspěvky. Podpora ve stáří může být zajištěna pomocí zaměstnavatelských fondů, soukromých penzijních fondů, osobními úsporami či životním pojištěním. Je velmi důležité rozdělení a odlišnost těchto fondů. Druhy:⁸

- PAYG DB - průběžné financované, dávkově definované
- PAYG DC - průběžně financované, příspěvkově definované
- FF DC - fondově financované, příspěvkově definované
- FF DB - fondové systémy, dávkově definované

„Průběžné financování (tzv. „pay-as-you-go“ ve zkratce PAYG), v němž jsou dávky v daném období vypláceny z příspěvků pojištěnců vybraných v tom období. Kapitálové financování, které předpokládá, že z vybraných příspěvků se vytváří fond, který je po určité době schopen krýt náklady na vyplácené dávky.”⁹

Tabulka 2: Druhy penzijních systémů:¹⁰

| | Povinný veřejně řízený pilíř | Povinný soukromě řízený pilíř | Dobrovolný soukromě řízený pilíř |
|--------------------|-------------------------------------|---|--|
| Cíle | redistribuce a pojištění | úspory a pojištění | úspory a pojištění |
| Forma | minimální penze nebo rovný důchod | plán osobních úspor či zaměstnanecký plán | osobní úspory nebo zaměstnanecký plán |
| Financování | průběžný systém | fondový systém | plně fondový systém, příspěvkově financovaný |

⁸ LOUŽEK, M. *Důchodová reforma*. Praha : Karolinum, 2014. s. 13.

⁹ VANČUROVÁ, A., KLAZAR, S., *Sociální a zdravotní pojištění*. Praha : ASPI, 2008. s. 15.

¹⁰ LOUŽEK, M. *Důchodová reforma*. Praha : Karolinum, 2014. s. 17

Tabulka 3: Druhy systémů: ¹¹

| | Průběžné systémy | Soukromé fondové systémy |
|---|--|--|
| <i>Makroekonomická rizika</i> | | |
| Šoky ve výstupu | nižší příjmy, ale účinky na jednotlivce mohou být zmírňovány | možné efekty na financování, které nemohou být zmírňovány |
| Nezaměstnanost | nižší příjmy, ale účinky na jednotlivce mohou být zmírňovány | žádný účinek na financování ale postižení jednotlivci přijímají nižší budoucí výnosy |
| Nízký růst mezd | nižší příjmy, ale účinky na jednotlivce mohou být zmírňovány | žádný účinek na financování a běžnou úroveň příspěvků |
| Finanční krize (deprese, hyperinflace) | možné nižší příjmy, ale účinky na jednotlivce mohou být zmírňovány | omezená nebo dokonce zrušená akumulovaná zásoba |
| Nízké míry výnosu | žádné přímé účinky na financování a výnosy | žádné účinky na financování, ale nižší výnosy |

V tabulce jsou znázorněny rozdíly průběžných a soukromých fondových systémů z hlediska makroekonomických rizik.

2.4 Důchody a jejich členění

Důchod a důchodový věk se týká každého občana v České republice. Každý se dříve či později dožije důchodového věku a začne pobírat důchod. Týká se to nejen

¹¹ LOUŽEK, M., *Důchodová reforma*. Praha : Karolinum, 2014. s. 18.

dědečka a babičky z vesnice, ale i nejvyšších politických špiček žijících ve velkoměstech. Důchody ovlivňují každého a proto je velmi důležité se o důchod začít zajímat ještě před důchodovým věkem, informovat se o výhodách, systémech, ale také o finančních institucích.¹²

2.4.1 Definice přímého a nepřímého důchodu

Bakalářská práce následně definuje důchody přímé - starobní, předčasný starobní důchod, invalidní a důchody nepřímé - vdovský, vdovecký a sirotčí¹³

Teorie definuje následující přímé důchody:

- starobní důchod - nárok na důchod má každý, kdo dosáhne důchodového věku a platil dvacet pět let pojištění nebo pokud je starší než 65 let a platil patnáct let pojištění. Starobní důchod se skládá ze základní výměry, jež je jednotná a procentní výměry, která se stanovuje procentní sazbou z výpočtového základu podle doby pojištění. Výpočtový základ se odvozuje z výdělků od roku 1986 do posledního celého roku upravených přepočítacími koeficienty a od počtu let, kdy bylo placeno sociální pojištění. Výše procentní výměry za každý rok pojištění činí 1,5% výpočtového základu. Procentní výměra činí nejméně 770 Kč měsíčně u všech typů starobních důchodů, horní hranice není omezena.¹⁴
- předčasný starobní důchod - na tento důchod máme nárok před nárokem na řádný důchod, nevýhodou je trvale snížení důchod - důchod bude nižší i poté, co dosáhneme nároku na řádný starobní důchod. Pokud máme nárok na důchod později než v 63 letech, můžeme odejít kdykoliv po 60 roce věku. Pokud máme nárok na důchod dříve než v 63 letech, můžeme do předčasného důchodu odejít maximálně o 3 roky dříve (než máme nárok na důchod). Týká se to zejména žen s dětmi a dále vybraných skupin zaměstnanců, např. horníků. Nezbytná podmínka pro přiznání předčasného důchodu však je dostatečná doba pojištění potřebná pro nárok na řádný starobní důchod.¹⁵

¹² JANDA, J. *Zajištění na stáří*. Praha : Grada. 2012. 37 s.

¹³ DUKOVÁ, I., DUKA, M., KOHOUTOVÁ, I. *Sociální politika*. Praha : Grada. 2013. 77 s.

¹⁴ PENÍZE, *Co jsou důchody*. [online]. 2009. [2009-15-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.penize.cz/80408-co-jsou-duchody>>.

¹⁵ DŮCHODY- DŮCHODCI, *Důchod předčasný*. [online]. 2014. [2014-04-15]. Dostupné z WWW: <<http://duchody-duchodci.cz/starobni-duchod-predcasny.php>>.

- invalidní důchod - na tento důchod má občan nárok, pokud se stal ekonomicky neaktivním¹⁶, dále pokud občan nedosáhl důchodového věku 65 let, má nárok na invalidní důchod pokud se stal invalidním nebo invalidním následkem pracovního úrazu¹⁷. V České republice jsou tři stupně invalidního důchodu. Rozlišují se podle poklesu pracovní neschopnosti - invalidní důchod prvního stupně při poklesu o 35 až 49%, invalidní důchod druhého stupně při poklesu o 50 až 69 %) a třetího stupně při poklesu pracovní schopnosti o 70 % a více. Výše invalidního důchodu závisí na minulých příjmech a době důchodového pojištění, do té se počítá i studium na střední či vysoké škole (náhradní doba pojištění) a dopočítává se k ní také doba od vzniku nároku na invalidní důchod do dosažení důchodového věku.¹⁸

Tabulka 4: Výše invalidního důchodu v roce 2015:¹⁹

| | Invalidní důchod | Náhradový poměr |
|-------------------------------|-------------------------|------------------------|
| Invalidita I. stupně | 4 675 Kč | 24% |
| Invalidita II. stupně | 5 812 Kč | 30% |
| Invalidita III. stupně | 9 224 Kč | 48% |

Výsledky v tabulce odpovídají hrubému měsíčnímu příjmu 25 000Kč a započtenou dobou 30let.

Dále jsou definovány důchody nepřímé:²⁰

- sirotčí důchod - nárok na sirotčí důchod má pojištěnec, pokud zemřelý, po němž má být důchod vyplácen byl ke dni smrti poživitelem starobního či invalidního důchodu, zemřel následkem pracovního úrazu nebo splňoval ke dni smrti podmínku potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod a podmínky nároku na starobní důchod

¹⁶ JANDA, J. *Zajištění na stáří*. Praha : Grada, 2012. 44 s.

¹⁷ MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCI. [online]. 2011. [2011-08-31]. Dostupné z WWW: <<http://www.mpsv.cz/cs/619>>.

¹⁸ PENÍZE, *Invalidní důchody 2015*. [online]. 2015. [2015-01-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.penize.cz/kalkulacky/invalidni-duchody#invduch>>.

¹⁹ PENÍZE, *Invalidní důchody*. [online]. 2015. [2015-01-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.penize.cz/kalkulacky/invalidni-duchody#invduch>>.

²⁰ DUKOVÁ, I., DUKA, M., KOHOUTOVÁ. *Sociální politika*. Praha : Grada. 2013. 82 s.

- vdovský a vdovecký důchod - o pozůstalostní důchod je třeba si zažádat, pokud si zažádáme až třeba po roce, neztrácíme nárok na vdovský důchod.²¹ Vdovský důchod se skládá z tzv. základní a procentní výměry. Výše základní výměry vdovského důchodu v roce 2015 činí 2400 Kč měsíčně. Výše procentní výměry vdovského důchodu činí 50% procentní výměry starobního nebo invalidního důchodu třetího stupně, na který měl nebo by měl nárok v době smrti. Výši vdovského důchodu tedy ovlivňují výdělky a doby pojištění zemřelého. Vdovský důchod se skládá ze součtu základní a procentní výměry.²²

Tabulka 5: Výše vdovského důchodu v roce 2015: ²³

| | | | |
|------------------------------------|-----------|-----------|-----------|
| Výše důchodu zemřelého(ho) | 10 000 Kč | 11 000 Kč | 12 000 Kč |
| Výše důchodu vdovy (vdovce) | 8 000 Kč | 8 000 Kč | 8 000 Kč |
| Vdovský/vdovecký důchod | 1 900 Kč | 2 150 Kč | 2 400 Kč |

„Starobní důchod lze vypočítat následujícím vzorcem: $POMBAL \times ODP \times ADH$ = měsíční důchod. ODP je období důchodového pojištění, tedy počet let, během nichž důchodce přispíval do sociální pojišťovny na důchodové pojištění. ADH je aktuální důchodová hodnota, což není nic jiného než číslo, které je stanoveno sociální pojišťovnou a udává výši důchodu. POMBAL je průměrný osobní bod, který se určí jako podíl součtu osobních mzdových bodů vypočtených za jednotlivé kalendářní roky rozhodného období a počtu let doby důchodového pojištění, přičemž osobní mzdový bod se určuje za ten který kalendářní rok rozhodujícího období a vypočte se jako podíl osobního vyměřovacího základu dosaženého pojistníkem v příslušném kalendářním roce a všeobecného vyměřovacího základu za daný rok.”²⁴

²¹ DŮCHODY- DŮCHODCI, *Vdovský důchod - nárok*. [online]. 2014. [2014-08-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.duchody-duchodci.cz/vdovsky-duchod-narok.php>>.

²² NAŠE DŮCHODY, *Vdovský důchod*. [online]. 2015. [2015-03-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.naseduchody.cz/vdovsky-duchod.html>>.

²³ Vlastní zpracování

²⁴ IINVESTUJEME, *Slovenský důchodový systém v kostce*. [online]. 2010. [2010-06-16]. Dostupné z WWW: <<http://www.investujeme.cz/slovensky-duchodovy-system-v-kostce>>.

3 DŮCHODOVÁ REFORMA

Úkolem státu je zajistit svým občanům důstojné a přiměřeně zabezpečené stáří. Základní důchodový systém založený na průběžném financování se postupně stal značnou zátěží pro veřejné rozpočty.²⁵ Jistota relativní stability je v ohrožení a prováděné změny by měly v dlouhodobém horizontu budoucím penzistům zajistit příjmy z více zdrojů. Hlavním důvodem nutnosti změny je demografický vývoj - především stále se zvyšující průměrný věk dožití. Na druhou stranu ale prodlužuje dobu, po kterou je senior závislý na starobním důchodu a zároveň se zvyšuje i celkový počet seniorů. Vývoj pozvolna směřuje k situaci, kdy na jednoho důchodce bude připadat jeden ekonomicky aktivní občan. Neustále se tak snižuje počet osob placících pojistné. Je proto logické, že úměrně se zvyšujícím věkem dožití se zvyšuje i věková hranice odchodu do důchodu. Aby nedošlo v budoucnu k ohrožení zabezpečení budoucích seniorů a nerostlo riziko jejich ohrožení chudobou, nezbyvá než hledat jiné zdroje. Proto vznikl nový systém, který přináší možnost si na důchod uspořít část z příjmu dosud odváděného povinně státu a zajistit si tak ve stáří více zdrojové financování pomocí soukromých společností.²⁶ Důchodový systém již dlouhé roky fungoval na průběžném financování. Důchodová reforma v roce 2013 přinesla oproti dřívějšímu důchodovému systému další pilíř navíc. Dříve v České republice existovaly pouze dva pilíře a to I. pilíř, který zůstal stále stejný a povinný. Z tohoto pilíře jsou vypláceny důchody pro nynější důchodce. II. pilíř, který se stal po reformě III. pilířem je stále dobrovolný a spočívá v dobrovolném spoření na důchod. Lidé si mohou pravidelně posílat své volné finanční prostředky na účty svých penzijních společností, ke kterým se pak připisují státní příspěvky. Nový, dnes již II. pilíř spočívá v dobrovolném odvodu peněz ze mzdy.²⁷ Státní důchody se pro všechny se berou téměř jako samozřejmost. Ale opak je pravdou, opravdu tomu tak bude i v příštích letech? Už jen slovní spojení „důchodové pojištění“, je k zamyšlení. Dříve se pojištění bralo spíše jako ochrana, při nenadálé nepříjemné události, což důchod jistě není. Důchodu se ve většině případech dožije každý. Velká část občanů České republiky neustále myslí na dva způsoby, jak se připravit na svůj důchod. První způsob je, že si můžeme odložit své volné finanční prostředky a vytvářet si tak úspory, na dobu, kdy je budeme potřebovat

²⁵ VOSTATEK, J. *Důchodová reforma: brimě mladých?* Praha : CESTA. 2012. 5 s.

²⁶ INFORMAČNÍ CENTRUM VLÁDY, *Důchodová reforma*. [online]. 2012. [2012-11-15]. Dostupné z WWW: < <http://icv.vlada.cz/cz/duchodova-reforma/> >.

²⁷ DŮCHODOVÁ REFORMA, *Pilíře českého důchodového systému*. [online]. 2014. [2014-02-27]. Dostupné z WWW: < <http://www.duchodovareforma.cz/duchodovy-system> >.

více, než právě teď. Druhý způsob je, že každý spoléhá na podporu od státu, která bohužel v dnešní době není tak jistá, a bohužel nikdo neví, jak to s vyplácením důchodů bude do budoucna. Ale také zde existuje třetí možnost. Na kterou téměř nikdo nemyslí. Spočívá v podpoře od vlastních dětí. Celý život se rodiče starají o své děti, dávají jim jíst, pít, nakupují jim potřebné věci do školy, ale i pro život. A proto by si každý rodič zasloužil nějakou podporu v důchodu, jako takovou malou oplátku od svých dětí.²⁸

3.1 Vývoj důchodového systému po roce 1990

Systém důchodového zabezpečení v České republice byl do roku 1989 v zásadě velmi velkorysý, zvláště pak k některým skupinám občanů. Tato velkorysost spočívala v nároku na dávky, nikoliv na úrovni těchto dávek. Nárok na dávky měl prakticky každý. Bohužel se zde objevila i diskriminace některých zúčastněných osob, jako jsou například osoby samostatně činné - systém byl financován ze státního rozpočtu a příspěvky do systému byly nedefinovanou součástí daní. Už v roce 1989 byl v České republice systém, který neodpovídal požadavkům, nereagoval na ekonomický vývoj a neodpovídal potřebám demokratické společnosti a tržního hospodářství. Hlavním cílem právě důchodové reformy bylo odstranit tyto velmi závažné nedostatky. Bohužel nedostatky byly velmi velké, a proto se musely uskutečnit zcela zásadní a komplexní změny. Později byl zaveden nový systém, který uměl reagovat na změny cen, na změnu mezd a tím pádem i na změnu důchodu. V roce 1993 bylo zavedeno povinné sociální pojištění, které se začalo odvádět samostatně, bez zahrnutí daní. Dále pak v roce 1994 vznikl nový zákon o penzijním připojištění se státním příspěvkem. Stav v roce 2001 se neřadí mezi počátky reformy, v této době už byly reformní procesy započaty. Reformní procesy začaly vznikat už v roce 1990. Už v této době se vědělo, že důchodový systém je opět nedostačující a bude potřebovat komplexnější změnu. V roce 2001 byl důchodový systém založen na dvou pilířích. Základní a prvním pilířem bylo povinné důchodové pojištění průběžně financované.²⁹

²⁸ LOUŽEK, M. *Důchodová reforma*. Praha : Karolinum, 2014. s. 26-55.

²⁹ SBORNÍK Z ODBORNÉ KONFERENCE, *Penzijní reforma se zaměřením na 2. a 3. pilíř důchodového zabezpečení*. Plzeň : TYPOS. 2001. 27-29 s.

3.2 I. pilíř

Důchodové pojištění je základním pilířem důchodového systému v České republice. Toto pojištění je povinné a odvádí se vždy z mezd, vybrané peníze pak slouží současným důchodcům k vyplacení důchodů. Výše důchodů závisí na příjmech důchodce, z nichž během své aktivní kariéry odvedl pojistné. V podstatě tyto peníze slouží jako náhrada za pravidelnou mzdu. Účastníkem tohoto pilíře, je každý občan České republiky, který dostává za odvedenou práci výplatu. Do systému jsou zapojeni všichni povinně, bez výjimek a nelze z něj vystoupit. Je nutné se řídit zákony. Dalšími účastníky jsou zaměstnanci, osoby samostatně výdělečně činné a osoby dobrovolně účastné důchodového pojištění. Osoby samostatně výdělečně činné jsou účastníky I. pilíře, když: podnikají v zemědělství, provozují živnosti, vykonávají jiné činnosti vlastním jménem na vlastní odpovědnost za účelem dosažení příjmů. Osoby dobrovolně účastné důchodového pojištění jsou účastníky I. pilíře, když jsou starší 18ti let, dobrovolně se přihlásí k důchodovému pojištění, dobrovolná činnost nepřesáhne 10let. Zaměstnanci jsou účastníky I. pilíře, když:³⁰

- zaměstnání musí být vykonáváno na území České republiky
- zaměstnání trvá či má trvat více než 15 kalendářních dnů
- sjednané ohodnocení je vyšší než (pro rok 2013 činila částka 2 500Kč).

Hlavními plátcí tohoto systému jsou zaměstnanci, zaměstnavatelé, OSVČ, a osoby dobrovolně účastny důchodového pojištění. Částka, která se odvozuje z vyměřovacího základu dle sazeb pro jednotlivé subjekty podle § 7 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Sazby, podle kterých se určuje částka z vyměřovacího základu určuje zákon 7 č. 589/1992 Sb.³¹:

³⁰ RYTÍŘOVÁ, L. *Důchodový systém v České republice*. Olomouc : ANAG, 2013. s.11- 23.

³¹ MĚŠEC, *Zákon o sociálním pojištění*. [online]. 2015. [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW: <<http://www.mesec.cz/zakony/zakon-o-socialnim-pojistenim-uplne/#p7>>.

Tabulka 6: Vyměřovací základ:³²

| Plátce | % z vyměřovacího základu |
|---------------|--------------------------|
| Zaměstnanec | 6,5 % |
| Zaměstnavatel | 21,5 % |
| OSVČ | 28 % |
| Dobrovolníci | 28 % |

Vyměřovací základy:

U zaměstnanců se jako úhrn příjmů počítají všechny příjmy, které jsou předmětem daně z příjmu fyzických osob podle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, které nejsou od této daně osvobozeny a které mu zaměstnavatel zúčtoval v souvislosti se zaměstnáním, které zakládá účast na důchodovém pojištění. U zaměstnavatelů se do vyměřovacího základu započítává částka, která odpovídá úhrnu všech vyměřovacích základů jejich zaměstnanců. U osob samostatně výdělečně činných, dále jen OSVČ se započítává 50% ze samostatně výdělečné činnosti, po odečtení výdajů na jeho dosažení. Naopak osoby dobrovolně účastny důchodového pojištění, si mohou částku určit sami, nejméně však měsíčně neomezená částka.³³

3.3 II. pilíř

Druhý pilíř se zabývá tzv. penzijním připojištěním. Penzijní připojištění je fondově financovaná forma spoření, kterou upravuje zákon č. 42/1994 Sb. o penzijním připojištění se státním příspěvkem. Částka, kterou si spořitelé zašlou na své účty je podporována státními příspěvky s daňovými úlevami až do výše 12 000 ročně. Spořitelem se může stát každá fyzická osoba starší 18ti let s trvalým pobytem na území České republiky.³⁴ II. pilíř, respektive důchodové spoření, které se odvádí ze mzdy, je novým článkem systému od 1.ledna 2013. Slouží jako další možnost, jak se připravit na

³² Vlastní zpracování

³³ ČESKÁ SPRÁVA SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ, *Výpočet pojistného*. [online].2014. [2014-12-01]. Dostupné z WWW: <<http://www.cssz.cz/cz/pojistne-na-socialni-zabezpeceni/vyse-a-platba-pojistneho/vypocet-pojistneho.htm>>.

³⁴ Vlastní zpracování

důchodový věk, a důchod. Tento pilíř sebou nese velké množství výhod. Ale také nevýhod. Do tohoto pilíře se mohou zapojit pouze občané, kterým není více než 35 let. Spočívá v odvodu 3 % z peněžní částky, která se pravidelně posílá do státního rozpočtu + 2 % ze mzdy. Dohromady to tudíž dělá celkem 5 % na Váš spořicí účet. Tento pilíř bohužel není pro všechny občany, a už jen z tohohle důvodu, je velmi nevýhodný.³⁵ Pokud se občan České republiky bude účastnit druhého pilíře, bude odvádět do společné státní kasy méně peněz. Tím pádem bude mít díky tomu i nižší důchod. Pro starší lidi, těsně před důchodem, se účastí ve II. pilíři jejich důchod skoro nesníží. Však si také skoro celou svou pracovní kariéru platili pouze do I. pilíře, protože II. pilíř neexistoval. V případě přestupu také budou mít málo času si něco naspořit. Proto i důchod z II. pilíře nebude nijak velký. Rozdíl v příjmech, pokud se budou účastnit II. pilíře nebo ne, bude minimální. Pro mladší lidi, kteří se budou většinu svého života účastnit II. pilíře, bude pokles výše důchodu samozřejmě citlivější. Na druhou stranu, mají mladí lidé ještě stále dost času, aby se ve fondech v rámci II. pilíře nashromáždil zajímavý majetek. Tento majetek by měl pokrýt pokles příjmů v rámci I. pilíře.³⁶

3.3.1 Penzijní společnosti

Penzijní společnosti jsou nedílnou součástí důchodového systému v České republice. Můžeme se s nimi setkat nejen ve druhém pilíři, ale také ve třetím pilíři. Aby tyto společnosti se mohli zapojit do důchodového systému, musí vždy splňovat určité podmínky. Musí mít udělenou licenci od České národní banky. Pokud tuto licenci nemají, bohužel nesmí provozovat svou činnost. Podmínky v bankovním sektoru jsou velmi přísné, a regulované Českou národní bankou, která má za vše zodpovědnost, a také dohled nad ostatními bankami. Každá penzijní společnost musí vézt svému klientovi svůj vlastní účet, kam se klientům připisují naspořené částky. Penzijní společnost nemůže brát tyto naspořené částky jako součást svého majetku. Naspořené úspory se pak investují do různých fondů společností.³⁷

V České republice byla zřízena asociace penzijních společností, dále jen APS ČR. Byla založena ustavující členskou schůzí dne 25.6. 1996, dobrovolné zájmové sdružení právnických osob, nadané právní subjektivitou. Od 1.1.2015 sdružuje

³⁵ PENZIJNI FOND ČESKÉ POJIŠŤOVNY, *Jak funguje II. pilíř?*. [online]. 2013. [2013-01-01]. Dostupné z WWW: <<http://www.pfcp.cz/vse-o-penzich/klient/schema-fungovani-penzijniho-systemu/jak-bude-fungovat-ii-pilir.html>>.

³⁶ SYROVÝ, P. *Jak si spořit na důchod*. Praha : Grada. 2012. s 84.

³⁷ RYTÍŘOVÁ, L. *Důchodový systém v České republice*. Olomouc : ANAG. 2013. 86-87 s.

celkem 8 členů, kterými jsou všechny penzijní společnosti působící na trhu soukromého kapitálového spoření na důchod v České republice, které provozují důchodové spoření, doplňkové penzijní spoření a penzijní připojištění a za tím účelem obhospodařují jednotlivé důchodové fondy, účastnické fondy a transformované fondy. V APS ČR také působí 3 přidružení členové, kteří jsou společnostmi poskytujícími odborné služby, zejména v oblasti auditu a daňového poradenství. Pro naplnění svého poslání a k realizaci své činnosti zřídila APS ČR odborné komise pro oblasti legislativy, ekonomiky, informatiky a provozní správy fondů, pojistné matematiky, etiky, PR aktivit a vnějších vztahů.³⁸

Fondy rozdělujeme na důchodový fond státních dluhopisů, konzervativní důchodový fond, vyvážený důchodový fond a dynamický důchodový fond. Fondy budou podrobně definovány v praktické části bakalářské práce. Hlavním rozdílem mezi těmito fondy je rizikovost. Riziko spojené s investováním je velmi důležité, a každá společnost by svého klienta měla informovat, jak vysoké riziko s určitým fondem souvisí. Samozřejmě že s vyšším rizikem investování roste také možnost vyššího zhodnocení vlastních úspor, ale také naopak s nižším zhodnocením vlastních úspor klesá i riziko. Proto by penzijní společnosti měli své klienty upozornit na jisté výhody a nevýhody fondů. Nepodávat klientům klamavé a zavádějící informace.

3.4 III. pilíř - doplňkové penzijní pojištění

„Doplňkové penzijní spoření je staronová možnost spoření se státním příspěvkem. Podle zákona 42/1994 Sb. o penzijním připojištění se státním příspěvkem. Penzijní spoření se od 1.1. 2013 přeměnilo a vyčlenilo v jednotlivých penzijních společnostech do takzvaných Transformovaných fondů. Spořicí fázi tohoto spořicího produktu mají na starosti penzijní společnosti. Pravidelné spoření je i nadále zvýhodněno státními příspěvky, které se odvíjejí od spořicí částek, dále mají klienti i daňové zvýhodnění. Na spoření samozřejmě může přispívat i klientovo zaměstnavatel. Vklady od zaměstnavatelů stát daňově zvýhodňuje. Vybrané vklady jsou investovány do účastnických fondů různé investiční strategie podle volby klienta. Dochází tak k zásadní změně při zhodnocování úspor, ale i požadované doby spoření, způsobu výplaty úspor, vč. tzv. před důchodu. Toto dobrovolné spoření je proměnlivé a klient v průběhu spoření může měnit spořicí částku. Pokud jde o spořicí smlouvu, klient od

³⁸ APFCR, APS ČR. [online]. 2015. [2015-01-01]. Dostupné z WWW: <<http://www.apfcr.cz>>.

ní samozřejmě může odstoupit i předčasně v případě nutnosti. Po dosažení důchodového věku klient získá možnost výplaty svých celoživotních úspor od penzijní společnosti nebo od pojišťovny, u které si spořili.”³⁹ Klientem může být každá fyzická osoba starší 18ti let. Dříve však bylo nutno být fyzickou osobou starší 18ti let a mít trvalý pobyt v ČR nebo pobývat v jiné zemi EU a zároveň se účastnit českého veřejného zdravotního nebo důchodového pojištění.⁴⁰ Datum vzniku spoření je vždy určeno ve smlouvě a nesmí předcházet datu podpisu smlouvy. Klient může mít více smluv doplňkového penzijního spoření, ale státní příspěvek bude získávat pouze od jedné. Nelze aby měl smlouvu s 10ti institucemi a u všech by pak dostával měsíčně státní příspěvek. Tento příklad v reálném životě nelze uskutečnit. Bylo by to pro stát velice nevýhodné. Klient může výši spoření v průběhu smlouvy kdykoli změnit - snížit i zvýšit. Pravidelná částka je pouze na klientovi. Velmi často finanční instituce sjednávají penzijní připojištění s měsíční periodou placení. Pokud si ale klient přeje zasílat toto spoření čtvrtletně, není to problém, vše je o domluvě mezi institucemi. I dnes může klientovi přispívat na spoření třetí osoba. Nejčastější příspěvky dostávají mladí lidé od svých rodičů, nebo naopak staří lidé od svých dětí. Úspory tedy na osobním účtu mohou tvořit nejen Vaše příspěvky, ale také příspěvky od třetích osob a od zaměstnavatelů.⁴¹

3.4.1 Státní příspěvky

Nárok na státní příspěvek ke svému spoření má klient s trvalým pobytem v ČR nebo s bydlištěm na území členského státu EU a v obou případech musí být zároveň: účasten českého důchodového pojištění, poživatелеm důchodu z českého důchodového pojištění (starobní, invalidní) nebo účasten veřejného zdravotního pojištění v ČR. Nárok na státní příspěvek má například i občan Ukrajiny v případě, že má na území ČR bydliště a současně splňuje jednu ze tří podmínek.⁴²

³⁹RUBEŠ, L., *Doplňkové penzijní spoření a důchodové spoření*. Havlíčkův Brod : Systemia, 2013. s. 83.

⁴⁰ PFCP, *Doplňkové penzijní připojištění*. [online]. 2015. [2015-02-01]. Dostupné z WWW: <<http://www.pfcp.cz/doplňkove-penzijni-sporeni/otazky-a-odpovedi-k-doplňkovemu-penzijnimu-sporeni.html>>.

⁴¹ RUBEŠ, L., *Doplňkové penzijní spoření a důchodové spoření*. Havlíčkův Brod : Systemia, 2013. s. 84.

⁴²RUBEŠ, L., *Doplňkové penzijní spoření a důchodové spoření*. Havlíčkův Brod : Systemia, 2013. s. 88.

Výše a změny ve státních příspěvcích

Výše státních příspěvků závisí na měsíční spořicí částce klienta. Každá penzijní společnost má stejné státní příspěvky. Státní příspěvky jsou určeny státem a nelze je měnit. Pokud si účastník spoří od 300 až do 999 Kč, činí výše měsíčního státního příspěvku částku 90 Kč. Pokud si účastník spoří více tak 300 Kč, například 400 Kč, přičítají se mu k těm 90 Kč ještě 20 % z částky přesahující 300 Kč. Tzn., že pokud si budeme spořit 400 Kč měsíčně, bude státní příspěvek o 20 Kč vyšší než u 300 Kč. Pokud si účastník spoří 1 000 Kč a více, bude jeho státní příspěvek 230 Kč. Tato částka je nejvyšším možným měsíčním státním příspěvkem.⁴³ Změny ve státních příspěvcích - do konce roku 2012 se státní příspěvky mohli získávat již od 100 Kč, kdy státní příspěvek činil 50 Kč měsíčně. Naopak od nynějších změn, kde na státní příspěvek máte nárok, pokud si spoříte 300 Kč a více měsíčně. Jestliže si měsíčně spoříte méně než 300 Kč, nemáte nárok na žádný státní příspěvek.

⁴³ FINANCE, *Státní příspěvek penzijního připojištění*. [online]. 2012. [2012-08-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.finance.cz/duchody-a-davky/penzijni-pripojisteni/abeceda-penzijniho-pripojisteni/statni-prispevek-penzijniho-pripojisteni>>.

Tabulka 7: Změny státních příspěvků:⁴⁴

| Měsíční úložka | Státní příspěvek do 31. 12.2012 | Státní příspěvek od 1.1. 2013 |
|-----------------------|--|--------------------------------------|
| 100 Kč | 50 Kč | 0 Kč |
| 200 Kč | 90 Kč | 0 Kč |
| 300 Kč | 120 Kč | 90 Kč |
| 400 Kč | 140 Kč | 110 Kč |
| 500 Kč | 150 Kč | 130 Kč |
| 600 Kč | 150 Kč | 150 Kč |
| 700 Kč | 150 Kč | 170 Kč |
| 800 Kč | 150 Kč | 190 Kč |
| 900 Kč | 150 Kč | 210 Kč |
| 1 000 Kč | 150 Kč | 230 Kč |

3.4.2 Daňové zvýhodnění pro klienta

„Klient může uplatnit daňové zvýhodnění pokud vloží na své spoření ročně sjednanou částku vyšší než 12 000 Kč. Tím získá možnost si odečíst od základu daně z příjmu fyzické osoby část spoření, respektive částku, která přesáhne 12 000 Kč. Maximálně si však může odečíst 12 000 ročně. Tzn. že pokud si po celý rok budete měsíčně spořit 1 000 Kč, nemůžete si na dani odečíst nic. Ale pokud si budete spořit 2 000 Kč měsíčně po celý rok, od základu daně si můžete odečíst celkem 12 000 Kč. Př.: Klient má sjednáno spoření 600 Kč. Měsíčně na státních příspěvcích dostává 150 Kč. V prosinci, před koncem roku si vloží na své spoření 16 800 Kč, pro získání maximální daňové úlevy. Penzijní společnost tuto transakci provede v prosinci, tzn., že má nárok na 12 000 Kč na odečet od základu daně a dalších 1 880 Kč

⁴⁴ E-POJIŠTĚNÍ, *Penzijní připojištění*. [online]. 2013. [2013-01-25]. Dostupné z WWW:<<http://www.epojisteneni.cz/penzijni-pripojisteneni>>.

(11x150 + 230 Kč) získá na státních příspěvcích. Každá penzijní společnost by svého klienta měla informovat o stavu jeho spoření a předat mu potvrzení a daňové úlevě a to písemně či elektronicky do 15.2.”⁴⁵

3.4.3 Výnosy z hospodaření penzijních fondů

K výše uvedeným státním příspěvkům a daňovým zvýhodnění je však nutno ještě připočítat výnosy z hospodaření penzijních fondů, tedy podíl účastníka na jejich ročním zisku.

Vložené vklady do penzijních fondů i se státním příspěvkem jsou dále investovány. Pravidla investování jsou určeny zákonem o penzijním připojištění a dohled nad nimi má Česká národní banka. Peníze účastníka penzijního připojištění se tedy zhodnotí navíc i o podíl na výsledku hospodaření penzijního fondu. Výnosy z hospodaření však nepřipadnou účastníkům v plné výši. Penzijní fond je povinen mezi účastníky rozdělit minimálně 85 %. Alespoň 5 % zisku z hospodaření fondů je určeno na tvorbu a až 10 % zisku je rozděleno na základě rozhodnutí valné hromady penzijního fondu, může to být mezi účastníky penzijního připojištění, většinou je to však mezi akcionáře.⁴⁶ „Teoreticky však mohou akcionáři penzijního fondu rozhodnout o tom, že část výnosů pokryjí z vlastních finančních zdrojů. Tento způsob je také možný a je používán v rámci konkurenčního boje mezi penzijními fondy”⁴⁷

3.4.4 Nevydělávající penzijní fondy

Výnosy z penzijních fondů jsou vyloženě katastrofické. Česká republika má nejnižší úroky ve střední Evropě. Bohužel spousta klientů a občanů ani netuší, jak špatně na tom fondy jsou. Ekonomové z centra IDEA vytvořili na analýzu porovnání výkonnosti penzijních fondů v regionu střední a východní Evropy (Česká republika, Bulharsko, Chorvatsko, Maďarsko, Polsko a Slovensko). Takové výsledky jistě nikdo nečekal. V České republice dosahoval průměrný nominální výnos penzijních fondů v posledních deseti letech pouhá 3%, oproti v Maďarsku, kde to bylo více než dvakrát více (6,6%), a v případě Polska 8,5%. Už jen z tohoto výzkumu je jisté jasné, jak na

⁴⁵ RUBEŠ, L., *Doplňkové penzijní spoření a důchodové spoření*. Havlíčkův Brod : Systemia, 2013. s. 92.

⁴⁶ MOLNÁROVÁ, M. *Penzijní připojištění v České republice*. Pardubice 2012- Bakalářská práce. Fakulta Ekonomicko-správní. Studijní obor: Ekonomika a provoz podniku. Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Pavla Jindrová, Ph. D.

⁴⁷ JANDA, Josef. *Spořit nebo investovat?*. Praha: Grada, 2011. s. 167.

tom jsme špatně. V posledních letech výnosy z penzijních fondů končily na nule a v horších případech i v záporných číslech.⁴⁸

Důvody proč si začít spořit ve III. pilíři:⁴⁹

- výše státního příspěvku až 2 760 Kč ročně
- pravidelné zhodnocování úspor penzijní společnosti
- daňové výhody
- možnost získání příspěvků od zaměstnavatele
- flexibilita (snížení spořicí částky, přerušování placení)
- délka spoření není omezena, od smlouvy můžete odstoupit po 24 měsících.

Důvody proč si nezačít spořit ve III. pilíři:⁵⁰

- pokud si spoříte méně než 300 Kč měsíčně, nemáte nárok na státní příspěvek
- pokud si přestanete spořit předčasně, ztrácíte nárok na státní příspěvek
- pokud se rozhodnete investovat do fondů, můžete o část svých naspořených úspor i přijít

3.5 Důchodový systém před penzijní reformou

Důchodový systém před penzijní reformou tvořil pouze dva pilíře. První pilíř lze definovat jako povinný průběžný systém, jehož podstatou je využívání prostředků ekonomicky aktivních lidí, které jsou následovně přerozdělovány ve prospěch současných důchodců. Vybrané peníze od ekonomicky aktivních lidí vedou do státního rozpočtu a ze státního rozpočtu formou přerozdělování vedou k vyplacení důchodů současným důchodcům. Mezi hlavní výhody I.pilíře patří ochrana všech jednotlivců, a snížení rizika ztráty prostředků nebo jejich hodnoty. Naopak závislost na demografickém a politickém vývoji se řadí mezi nevýhody. Druhý pilíř spočíval v doplňkové formě dobrovolného penzijního připojištění a jiných forem individuálního zabezpečení, které poskytují komerční banky. Účastníci penzijního připojištění dostávají státní příspěvky ze státního rozpočtu. Každý účastník má konto u penzijního

⁴⁸ŠÍDLO, D., *Jak nás podvádějí aneb Pravda o finančním trhu a penzijní reformě*. Praha : 2012. s. 155.

⁴⁹ PENZIJNÍ FOND ČESKÉ POJIŠŤOVNY, *Doplňkové penzijní spoření*. [online]. 2012. [2012-02-01]. Dostupné z WWW: < <http://www.pfcp.cz/doplňkove-penzijni-sporeni/o-produktu.html>>.

⁵⁰ Vlastní zpracování

fondu , kam je příspěvek automaticky připsán za každý řádně a včas zaplacený měsíční příspěvek. Penzijní připojištění je jeden z moderních způsobů jak se efektivněji připravit na svůj důchod. Lidé v produktivním věku se tak mohou lépe připravit na svůj důchod. Penzijní připojištění je v podstatě takové spoření, kam si účastníci zasílají své volné finanční prostředky. Toto spoření je dotované státními příspěvky, které se podle výše spořených částek zvyšují či snižují. Maximální státní příspěvek však činí 230Kč/měsíčně, a nejnižší 90Kč/měsíčně. Podrobnější.⁵¹ Nezbytnou součástí penzijního připojištění je stát, který přispívá pomocí státních příspěvků, sám účastník, zaměstnavatel, a penzijní společnost. Bez penzijních společností by se penzijní připojištění neobešlo. Finanční obnos od účastníků spoření je umístěné na osobních penzijních účtech. Tyto peníze z účtů jsou pak převáděny do účastnických fondů. Fond je vybrán podle účastníka, s každým fondem klesá či stoupá výnosnost. V České republice jsou tyto penzijní společnosti: Aegon a.s., Allianz a.s., AXA a.s., Conseq a.s., Česká pojišťovna a.s., České spořitelna a.s., ČSOB a.s., Generali a.s., ING a.s., KB a.s., Raiffeisen a.s.⁵²

3.6 Malá důchodová reforma

„Podle ústavního soudu, by lidé s vysokými příjmy, a tedy i vyššími odvody do důchodového systému, měli dostávat rovněž vyšší důchody než dosud.

Vláda prosadila změnu zákona o důchodovém pojištění č. 155/1995 Sb.⁵³ Nově přiznávané důchody od října 2011 jsou většinou mírně nižší, než by byly, kdyby změna neprošla. Naopak určitého zvýšení se dočkali ti, kdo do systému odvedli nejvíce, tedy lidé s vysokými příjmy. Zcela vynechání z reformy jsou lidé s minimálními příjmy do 10 900 Kč hrubého měsíčně. Ti dostanou stejný důchod, jako by měli, kdyby žádná reforma neprošla. Naopak k mírnému snížení penzí dojde pro 70% lidí s hrubým příjmem mezi 12 a 35 tisíci korunami. ”⁵⁴

⁵¹ ŠULC, J. *Penzijní připojištění*. Praha : Grada. 2004. 49 s.

⁵² RYTÍŘOVÁ, L. *Důchodový systém v České republice*. Olomouc : ANAG. 2013. 86-87 s.

⁵³ ZÁKONY PRO LIDI, *Zákon o důchodovém pojištění*. [online]. 1995. [1995-06-30]. Dostupné z WWW:< <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1995-155>>.

⁵⁴ LOUŽEK, M. *Důchodová reforma*. Praha : Karolinum, 2014. s. 63.

Tabulka 8: Důchody před a po malé reformě: ⁵⁵

| Hrubá mzda | Důchod do 30.9.2011 v Kč | Důchod po skončení reformy v roce 2015 v Kč |
|------------|--------------------------|---|
| 12 370 | 9 475 | 9 389 |
| 16 081 | 10 179 | 10 002 |
| 21 029 | 11 124 | 10 830 |
| 25 977 | 12 079 | 11 638 |
| 30 925 | 12 679 | 12 463 |
| 35 873 | 12 986 | 13 273 |
| 42 058 | 13 374 | 14 300 |

3.7 Velká důchodová reforma

Hlavní rozdíl mezi velkou a malou důchodovou reformou spočívá především v možnosti vyvedení peněz z průběžného důchodového systému do nově vzniklých penzijních společností. Spoření na stáří bude probíhat u soukromých penzijních fondů. Velká důchodová reforma je tzv. druhým pilířem důchodového systému. V podstatě tato důchodová reforma pojednává o tom, že by byl založen takzvaný druhý pilíř. Ten spočívá ve spoření občanů. Peníze se strhávají přímo ze mzdy. Je zde vyšší výnos než u penzijního připojištění a občan se sám může rozhodnout jak finanční instituce naloží s jeho penězi, po dobu, kdy je bude mít u nich uložené. To by pak znamenalo, že by občané České republiky pobírali důchody dva. Jeden z průběžného důchodového systému a druhý ze soukromých fondů. Druhý pilíř je výhodný ale bohužel více pro podnikatele a občany s vyššími příjmy.⁵⁶ Hlavní rozdíly mezi reformami spočívají v tom, že malá důchodová reforma bude mít dopad na každého z nás a upravuje především věk nutný pro odchod do důchodu. Oproti velké důchodové reformě která umožní vyvést část peněz ze státního důchodového systému do privátního, soukromého.

⁵⁵ LOUŽEK, M. *Důchodová reforma*. Praha : Karolinum, 2014. s. 63.

⁵⁶ JANDA, J., *Zajištění na stáří*. Praha : Grada, 2012. s. 61.

Bohužel ne každému se to vyplatí. Vyplatí se to především podnikatelům a lidem s vyššími příjmy.⁵⁷

4 ANALÝZA Vlivu DŮCHODOVÉ REFORMY NA PRODUKT PENZIJNÍ PŘIPOJIŠTĚNÍ

Hlavním cílem bakalářské práce bylo poukázat na vliv důchodové reformy na produktu penzijního připojištění. Aby byl cíl této bakalářské práce naplněn, bylo provedeno dotazníkové šetření, které probíhalo v období od 1.3. 2015 do 31.31.2015. Analýza vlivu důchodové reformy na produkt penzijní připojištění byla provedena na základě dotazníkového šetření, které probíhalo na webové stránce survio.cz. Dotazník byl na webových stránkách měsíc, což lze považovat za optimální dobu. V průběhu dotazníkového šetření nejvíce respondentů odpovědělo během prvním 2 týdnů, další dva týdny již nebyl takový nárůst. Celkem vyplnilo 98 respondentů při 100 %ní návratnosti.

4.1 Analýza výzkumu

4.1.1 Základní charakteristika a metodologie

- výzkum byl zaměřen na muže i ženy (zaměstnaní, nezaměstnaní, důchodce i studenty)
- věková kategorie nebyla přesně vymezena
- plánovaný počet oslovených - 80 respondentů
- respondenti byly oslovování pomocí internetu, přesněji pomocí sociální sítě (www.facebook.cz), přes email, starší generaci, která neměla přístup k internetu byl dotazník vytištěn a následně přidán na webové stránky
- dotazníkové šetření probíhalo na internetové stránce www.survio.cz v bezplatné verzi
- dotazníkové šetření bylo zaměřeno na vliv důchodové reformy na produkt penzijní připojištění (přesněji na ovlivnění důchodovou reformou, založení penzijního připojištění, pravidelné měsíční splátce, penzijním společenstvem, ale také osobnímu názoru na zajištění na stáří)

⁵⁷ INVESTIA, *Malá a velká důchodová reforma*. [online]. 2011. [2011-10-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.investia.cz/mala-a-velka-duchodova-reforma>>.

4.1.2 Předvýzkum

Předvýzkum v dotazníkovém šetření na toto téma byl velmi důležitý. Předvýzkum byl velmi důležitý už jen z důvodu ověření srozumitelnosti a smysluplnosti otázek, které se nachází v dotazníkovém šetření. Dotazník byl nejprve nezávazně rozdán rodině, přátelům a příbuzným, na kterých byla ověřena srozumitelnost a pochopitelnost všech otázek, které se v dotazníkovém šetření nachází.

4.1.3 Struktura dotazníkového šetření

Dotazníkové šetření obsahuje celkem 13 otázek a je umístěno na konci této bakalářské práce v příloze č. I. Dotazník je sestaven ze 13 otázek, ze kterých ani jedna není otevřená, všechny otázky jsou uzavřené. Pouze 4 otázky jsou rozvinuté o další možnost (viz v dotazníkovém šetření s možností odpovědi - "jiná"). Do dotazníkového šetření nebyla záměrně přidána žádná přímo otevřená otázka z důvodu neúspěchu při předvýzkumem. Otevřená otázka je pro respondenta zdržujícím faktorem, někteří respondenti nemají zájem o přímé sdělování svých myšlenek a zájmů.

Dále jsou v dotazníku 4 otázky, ve kterých lze odpovědět více možnostmi. Ostatních 9 otázek je založeno na bázi pouze jedné odpovědi. Z těchto třinácti otázek, slouží první tři otázky k identifikaci respondentů - pohlaví, věk, zaměstnaný, nezaměstnaný, důchodce, student. Dalších 10 otázek je zaměřeno na přímou analýzu vlivu důchodové reformy na produkt penzijní připojištění.

Jak již bylo napsáno výše, otázka 1. - 3. je zaměřena na přesnou identifikaci respondenta, který vyplňuje dotazníkové šetření. V otázce č. 4 se zjišťuje, zda daní respondenti již přemýšleli o svém zajištění na stáří. Otázka č. 5 je zaměřena na financování potřeb v důchodovém věku, ve které byly dané odpovědi (z důchodu, penzijního připojištění, z úspor, životní pojištění, stavební spoření, možný přivýdělek, prodej či nájem nemovitosti..) a respondent měl na výběr zvolit více možností. Otázka č. 6 - jak si vytváříte rezervu na stáří? Zde bylo vypsáno pět možných odpovědí, z toho pátá odpověď byla možnost "jiná" a respondent měl možnost své odpovědi. Které z následující finančních zajištění na stáří již v současnosti máte a která si z nich plánujete pořídit? Takto byla postavena otázka č. 7. Kde respondenti mohli vybírat z možností jako jsou - hotovost, peníze uložené v bance, penzijní připojištění, nemovitost ..atd.) a vždy to připsat k mám, plánuji, či nemám a neplánuji. Otázka č. 8 byla zaměřena na současné a plánované zajištění na stáří, kdy dotazník

zjišťoval, zda si respondent myslí, či domnívá že bude dostatečné. Otázka č. 9 zjišťovala, které z finančních produktů si respondent sjednal během 2 let. V této otázce měl respondent možnost odpovědět z vybraných odpovědí, či využít odpovědi "jiná". Kde jste získali nejvíce informací o penzijním připojištění? Touto otázkou se zabývá otázka č. 10, respondenti měli na výběr ze 7 možností, z toho 7 možností byla možnost "jiná" a respondent měl prostor pro svou vlastní odpověď.

Otázka č. 11 v dotazníkovém šetření je velmi důležitá, nejen z důvodu tématu bakalářské práce - ale také z důvodu změny ve státních příspěvcích. Dotazníkové šetření touto otázkou chtělo zjistit, jakou částku si měsíčně spoří respondenti na penzijním připojištění. Otázka č. 12 - Spořili jste si již před důchodovou reformou nebo až po ní? Zde mohli respondenti vybírat ze tří odpovědí. Tato otázka je též velmi významnou v dotazníkovém šetření při řešení vlivu analýzy důchodové reformy na produkt penzijní připojištění. Poslední otázkou, a to je otázka č. 13 byla zjišťována finanční instituce, u které si respondenti spoří. Na výběr měli opět z více možností, plus se v této otázce objevila i možnost "jiná" ve které mohl respondent zvolit svou vybranou finanční instituci.

Touto otázkou, otázkou č 13. bylo dotazníkové šetření ukončeno.

4.1.4 Cíle a hypotézy výzkumu

Hlavním cílem výzkumu je zjistit, zda důchodová reforma měla vliv na produkt penzijní připojištění, či nikoliv. Výzkum byl zvolen na základě dotazníkového šetření. Dále byly sestaveny hypotézy, které se na základě zjištěných výsledků vyvrátí či potvrdí stanovené hypotézy.

Hypotézy byly stanoveny následující:

H1: Alespoň 40% dotazovaných se již zamyslelo nad svým zajištěním na stáří.

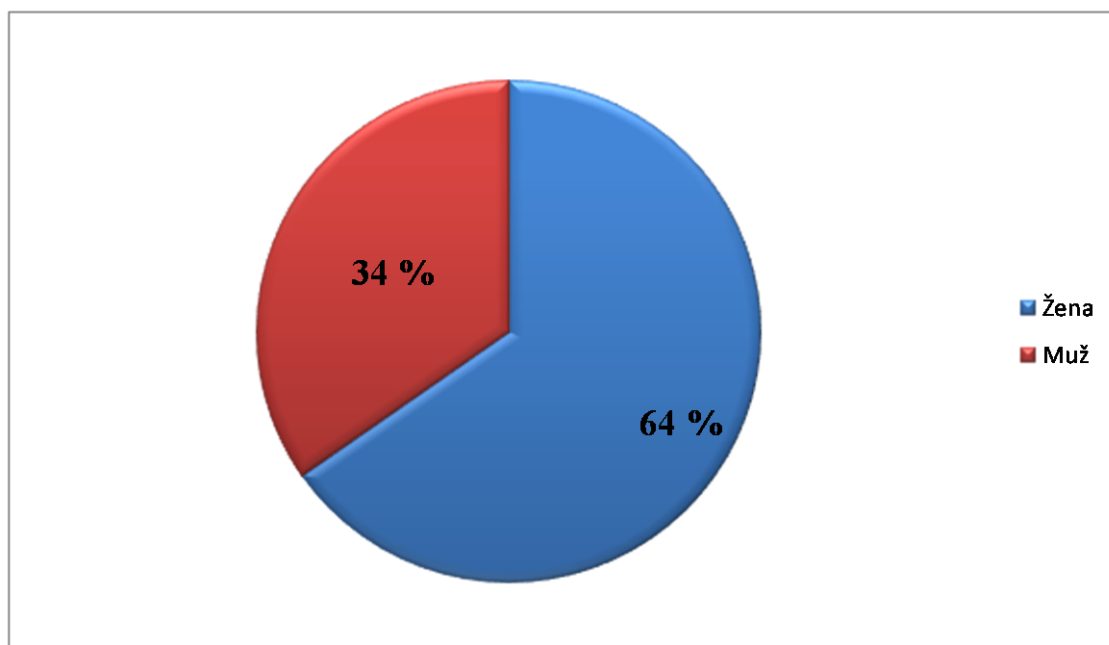
H2: Lidé si nezačali spořit na základě důchodové reformy na svůj důchod - spořili si již dříve. Tudíž nejsou ovlivněni důchodovou reformou.

H3: Alespoň 30 % dotazovaných si spoří na svůj důchod a měsíčně si spoří více než 200 Kč (z důvodu nároku na státní příspěvek)

5.2 Výsledky výzkumu

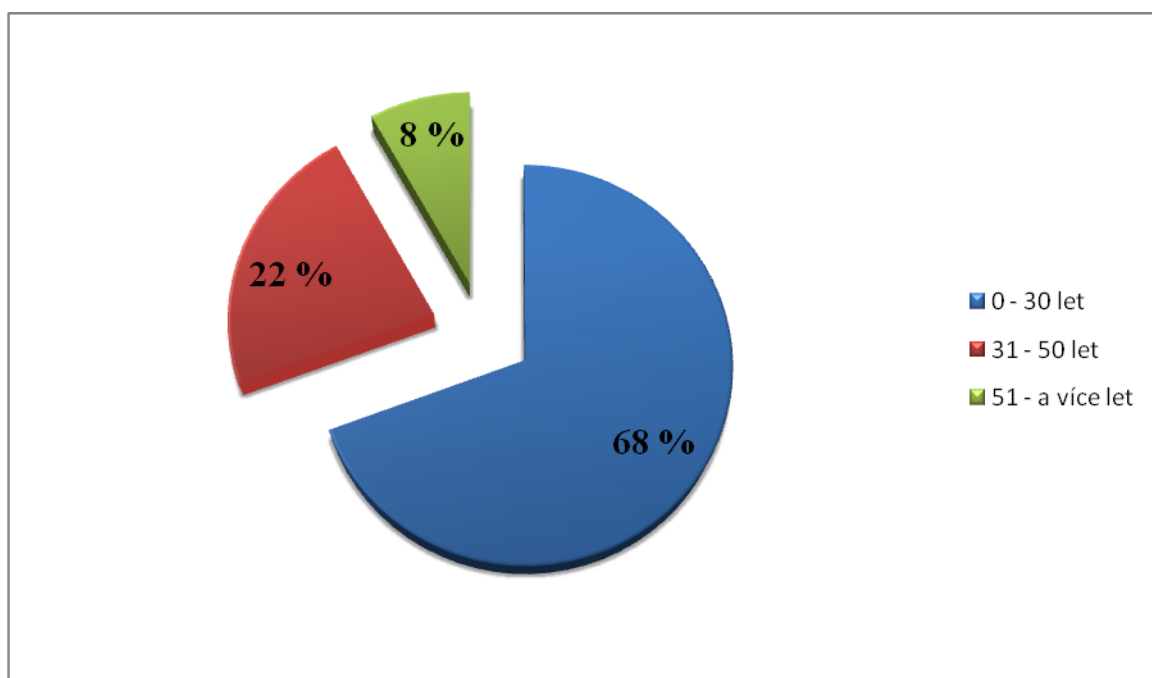
V následujících bodech jsou uvedeny výsledky výzkumu, které jsou pro přehlednější orientaci čtenáře znázorněny graficky, případně tabulkou.

Graf 1: Pohlaví:



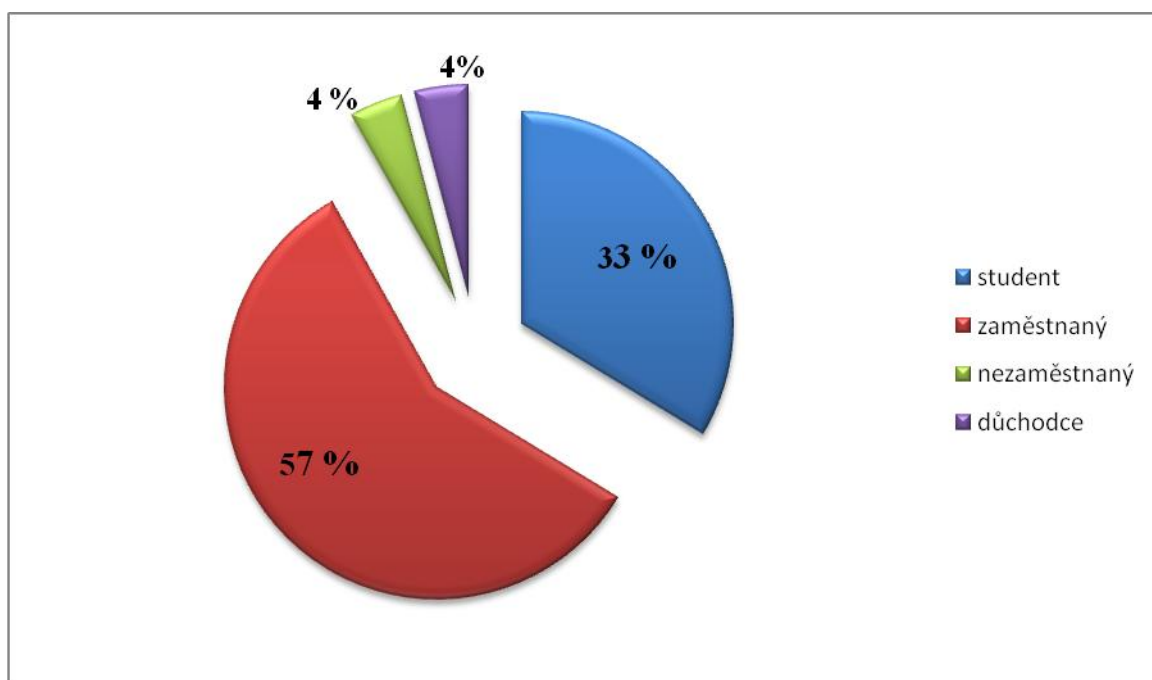
Graf č. 1 vyjadřuje identifikační údaje o respondentech. Dotazník vyplnilo 64 % žen a 34 % mužů.

Graf 2: Jaký je Váš věk?



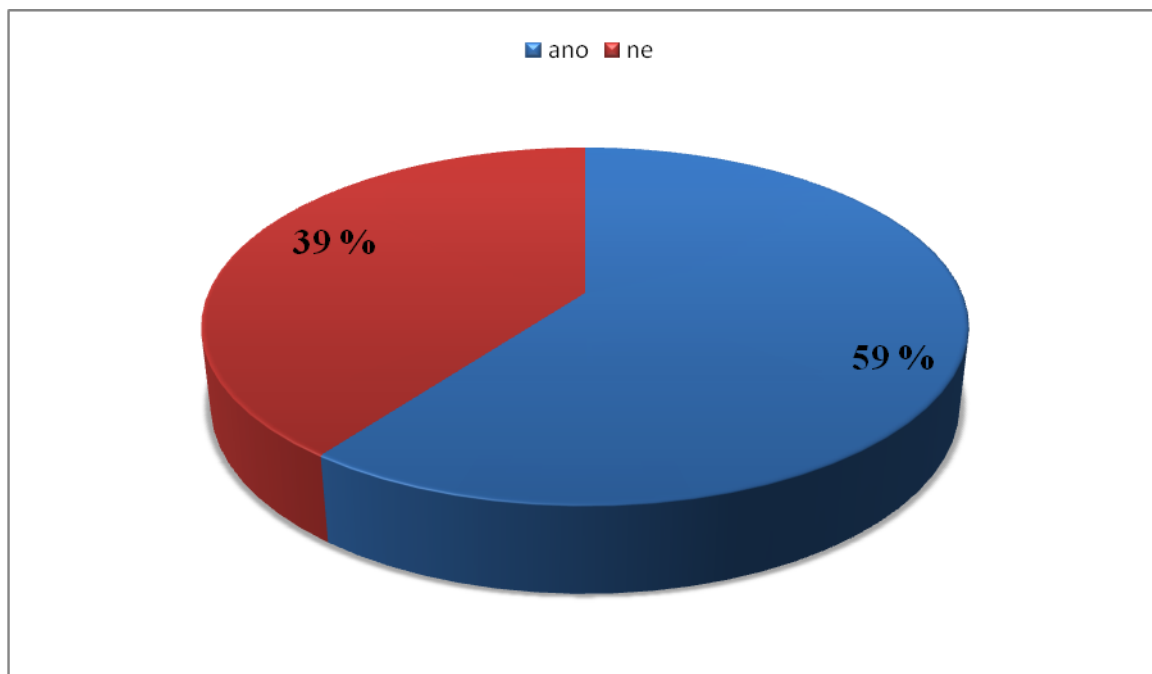
Graf č. 2 znázorňuje věkové kategorie respondentů. 68 % tvoří respondenti ve věku 0 - 18 let. 22 % tvoří respondenti ve věku 31 - 50 let, a 8 % tvoří respondenti ve věku 51 a více let.

Graf 3: Jaký je Váš statut?:



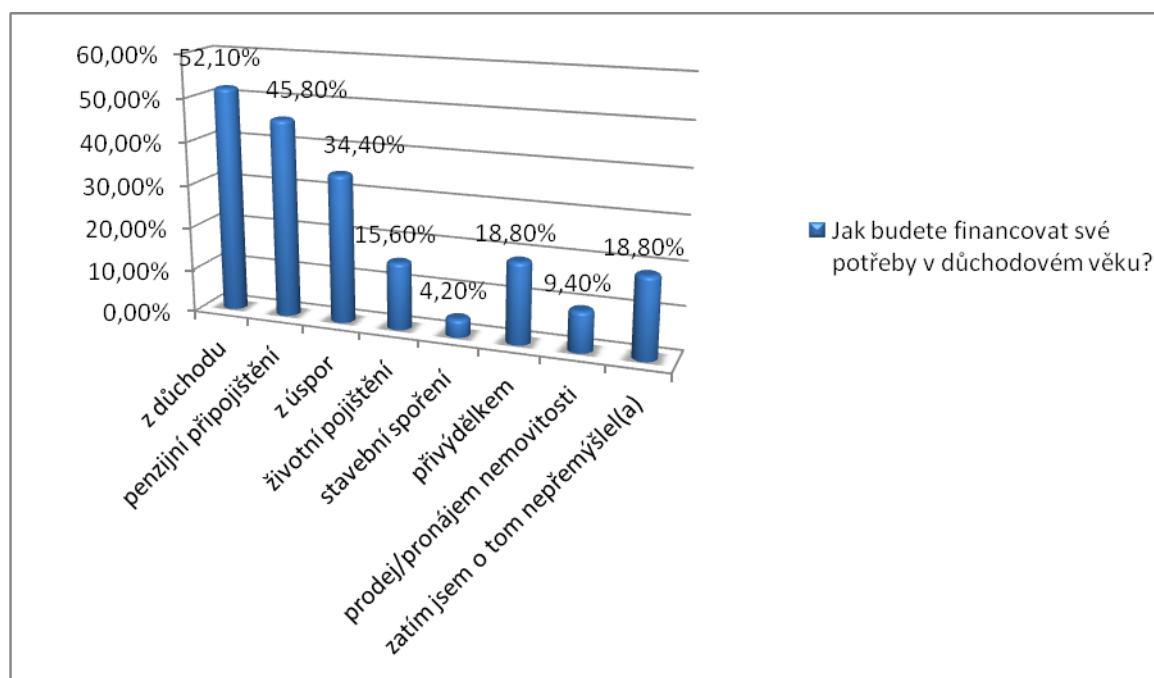
Z grafu č. 3 vyplývá že 57 % dotazovaných je zaměstnaných, 33 % tvoří studenti, 4 % tvoří důchodci a další 4 % tvoří nezaměstnaný.

Graf 4: Přemýšleli už jste o svém zajištění na stáří?



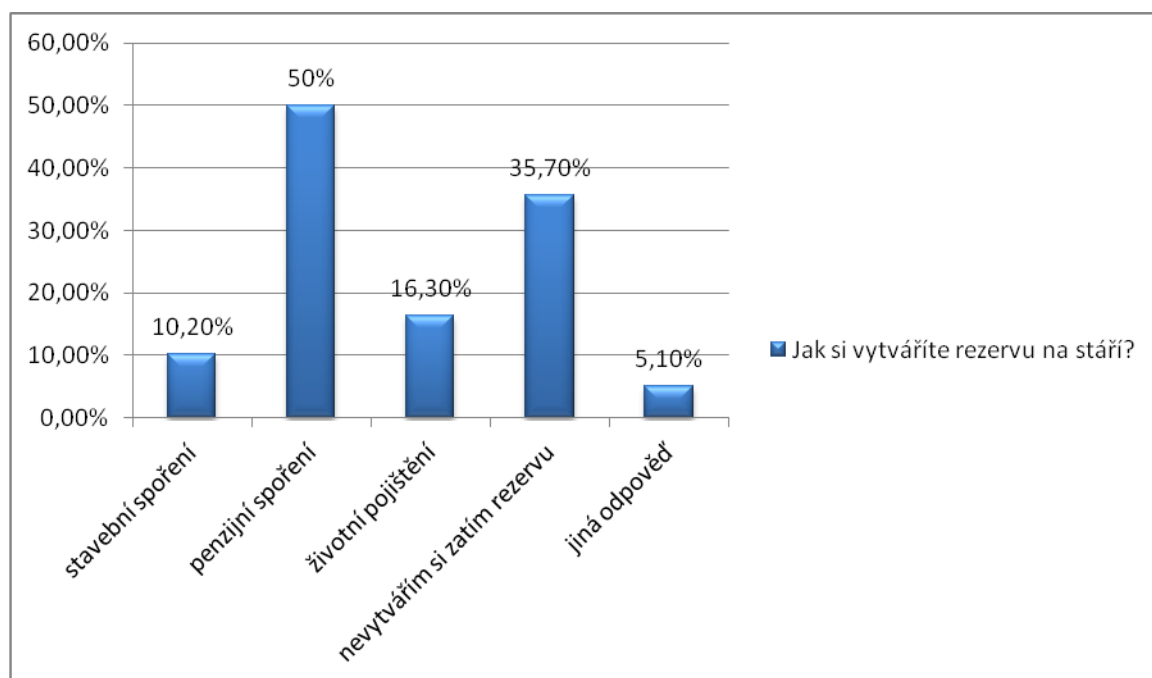
Z grafu č. 4 vyplývá, že 59 % respondentů se již zamyslelo nad svým zajištěním na stáří. Zbýlých 39 % respondentů odpovědělo, že ještě nepřemýšlelo nad svým zajištěním na stáří.

Graf 5: Jak budete financovat své potřeby v důchodovém věku?



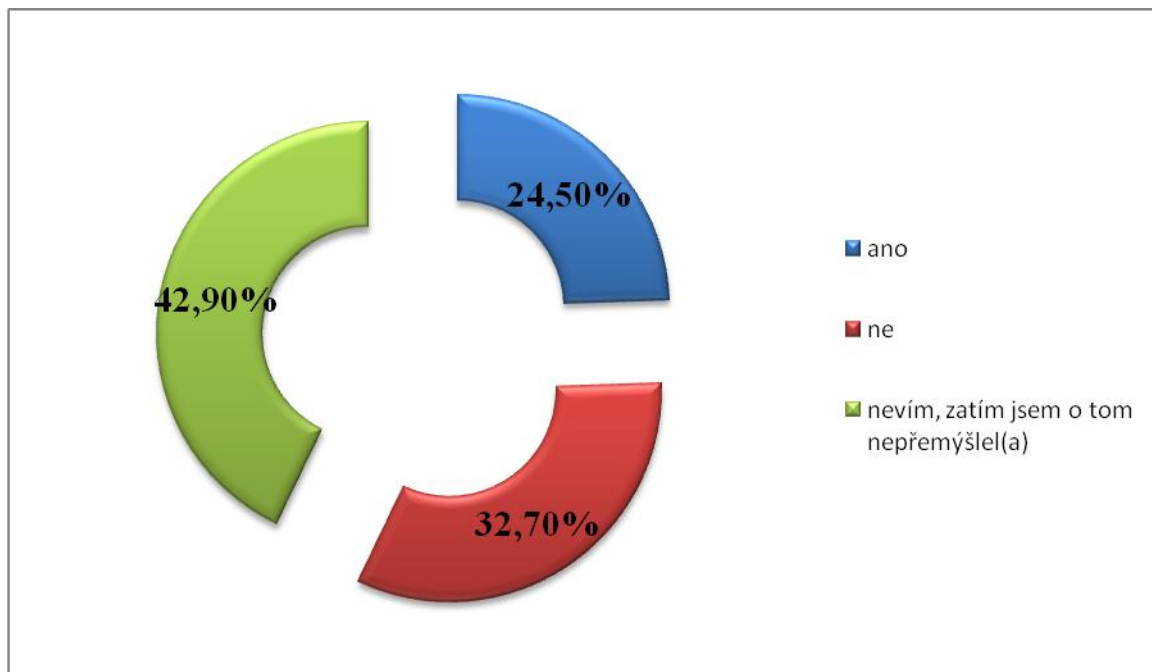
Graf č. 5 znázorňuje financování potřeb respondentů v důchodovém věku. Je zde velmi důležité zdůraznit, že v této otázce měl respondent možnost odpovědět více možnostmi najednou. Nejvíce respondentů (celkem 50 respondentů) odpovědělo, že své potřeby bude v důchodovém věku financovat z důchodu. Druhá nejčastější odpověď byla - penzijní připojištění. Tuto možnost si zvolilo celkem 44 respondentů. Třetí nejčastější odpověď měla celkem 33 respondentů - své potřeby budou financovat z úspor. Na čtvrtém místě se umístily odpovědi dvě - respondenti své potřeby budou financovat pomocí přivýdělku. Stejný počet odpovědí (celkem 18) měla možnost - ještě jsem nad tím nepřemýšlel(a). S 15ti odpovědi se umístilo životní pojištění jako šestá nejčastější odpověď. 9 respondentů odpovědělo - prodej/pronájem nemovitosti. S nejméně odpovědi se umístilo stavební spoření. Takto odpověděli pouze 4 respondenti.

Graf 6: Jak si vytváříte rezervu na stáří?



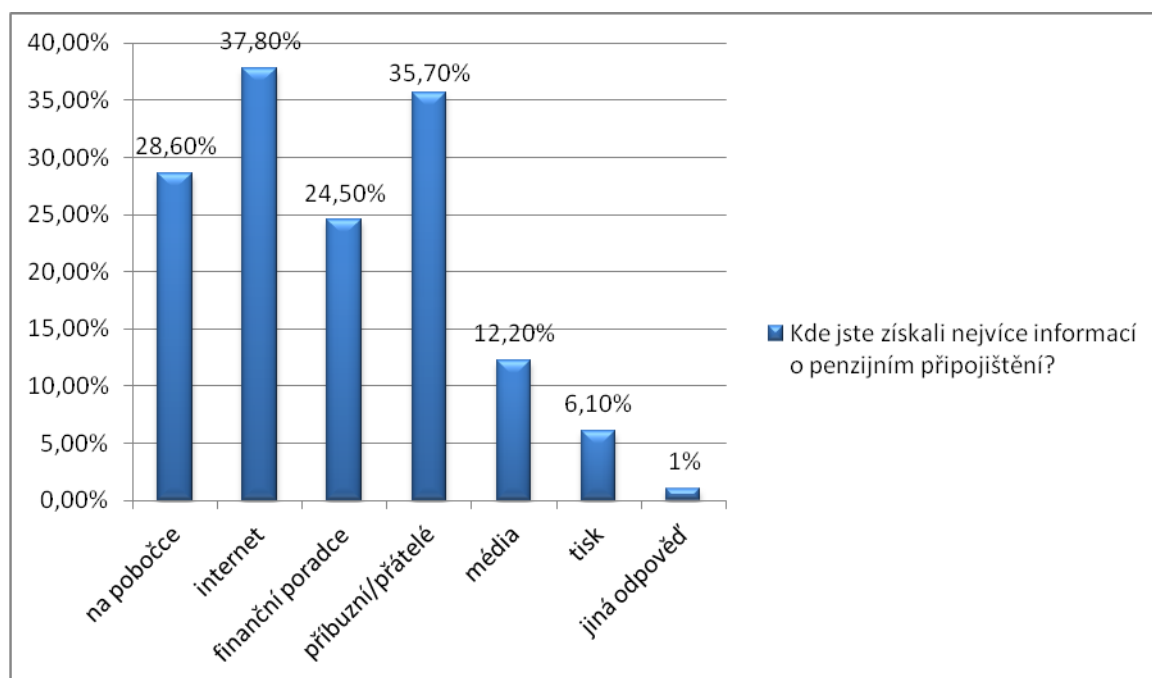
Graf č. 6 znázorňuje odpovědi respondentů, kteří v této otázce měli na výběr z 5ti možností, z toho pátá možnost byla otevřená. Respondent měl možnost vyjádřit způsob, jakým si vytváří rezervu na stáří. Nejvíce odpovědí si získalo penzijní spoření - celkem 49 odpovědí. 35 respondentů si zatím nevytváří žádnou rezervu. 16 respondentů si vytváří rezervu pomocí životního pojištění. Dalších 10 tázaných zvolilo jako způsob vytváření rezervy na stáří stavební spoření. Ostatních 5 dotazovaných si zvolilo odpověď otevřenou. K této otázce bych ráda připojila anonymní komentář jednoho z respondentů, který zněl následovně: „*Snažím se vytvořit prosperující firmu, která mě na stáří zajistí.*” Další otevřené odpovědi zní např. šetřím, podnikám a jsem bohatý.

Graf 7: Když se zamyslíte na svém současném a plánovaném zajištění na stáří, domníváte se, že bude dostatečné?



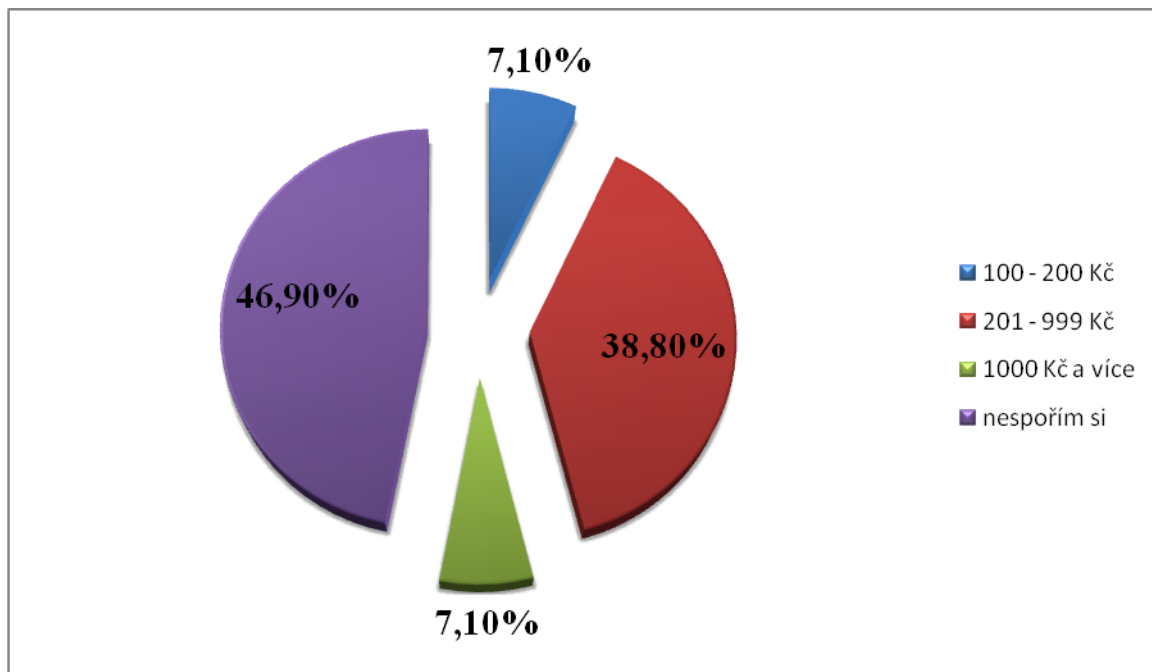
Graf č. 7 znázorňuje názor respondentů, zda si myslí, že jejich současné a plánované zajištění na stáří bude dostatečné. 42,9% respondentů zatím ještě nepřemýšlelo o svém zajištění na stáří, tudíž nemohou vědět, zda bude dostatečné. 32,7% tázaných si myslí, že jejich zajištění na stáří nebude dostatečné. A posledních 24,5% si myslí, že jejich zajištění na stáří bude dostatečné.

Graf 8: Kde jste získali nejvíce informací o penzijním připojištění?



Graf č. 8 zachycuje odpovědi respondentů na to, kde získali nejvíce informací o penzijním připojištění. Zde je potřeba zdůraznit, že respondenti u této otázky měli možnost označení více odpovědí. Nejvíce informací respondenti získali na internetu (celkem 37,8%). Velké množství informací - celkem 35,7% respondentů získalo své informace u svých přátel a příbuzných. 28% dotazovaných své informace o penzijním připojištění získalo na pobočce. Finanční poradci předali své informace celkem 24,5% dotazovaných. 12,2% dotazovaných se doslechlo o penzijním připojištění pomocí médií. Tisk předal své informace celkem 6,1% dotazovaných. 1% tzn. 1 respondent využil možnost jiná odpověď - své informace o penzijním připojištění mu předal zaměstnavatel.

Graf 9: Pokud máte sjednané penzijní připojištění - jakou částku si měsíčně spoříte?



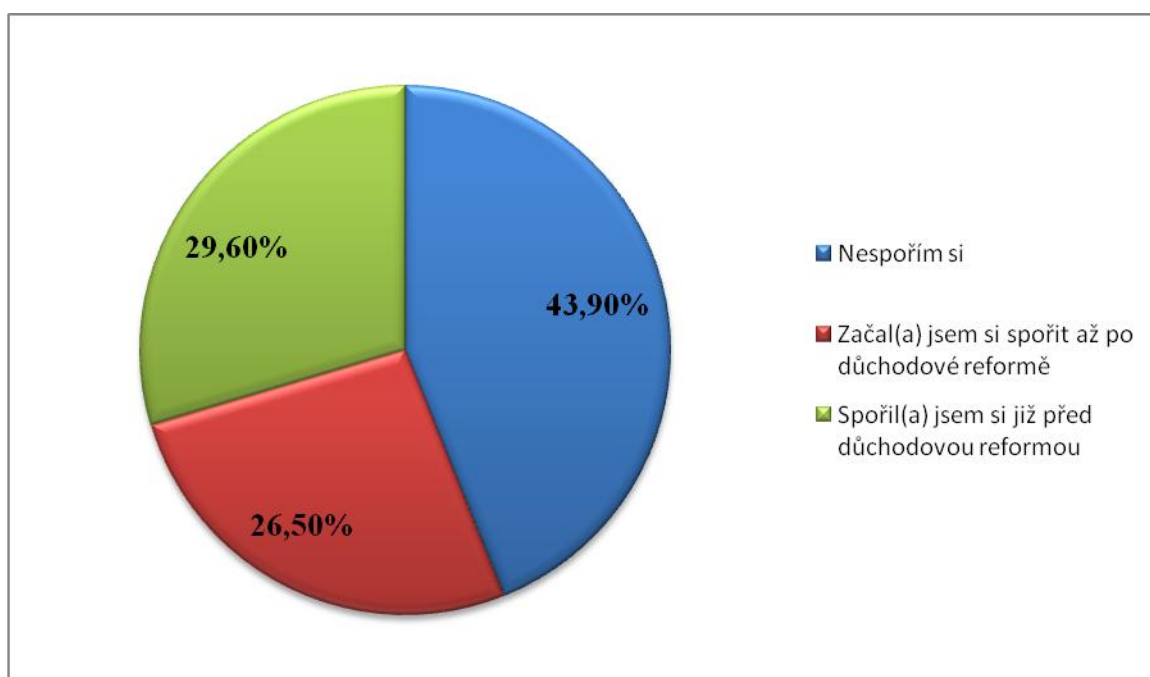
V grafu č. 9 měli respondenti odpovídat na otázku ohledně výše částky, kterou si měsíčně spoří u své finanční instituce na své penzijní připojištění. Nejvíce respondentů, celkem 46,9% dotazovaných nemá sjednané penzijní připojištění. 38,8% respondentů si spoří pravidelně každý měsíc mezi hranicí 201 - 999 Kč. 7,1 % si spoří 100 - 200 Kč. Hlavní rozdíl mezi tímto rozdělením je, že respondenti, kteří si měsíčně spoří 100 - 200 Kč měsíčně, bohužel přicházejí a možnost státního příspěvku oproti respondentům, kteří si spoří více než 201 Kč měsíčně. Možnost 100 - 200 Kč si vybralo celkem 7 respondentů. Dalších 7,1% dotazovaných si pak spoří 1000 Kč a více. Nejvýhodnější je si spořit 1500 Kč - viz tabulka níže.

Tabulka 9: Daňové úlevy na penzijním připojištění:

| Měsíční příspěvek účastníka | Roční souhrn příspěvků účastníka | Snížení daňového základu | Úspora na dani z příjmu *) |
|-----------------------------|----------------------------------|--------------------------|----------------------------|
| 500 Kč | 6 000 Kč | 0 Kč | 0 Kč |
| 1 000 Kč | 12 000 Kč | 6 000 Kč | 900 Kč |
| 1 500 Kč | 18 000 Kč | 12 000 Kč | 1 800 Kč |

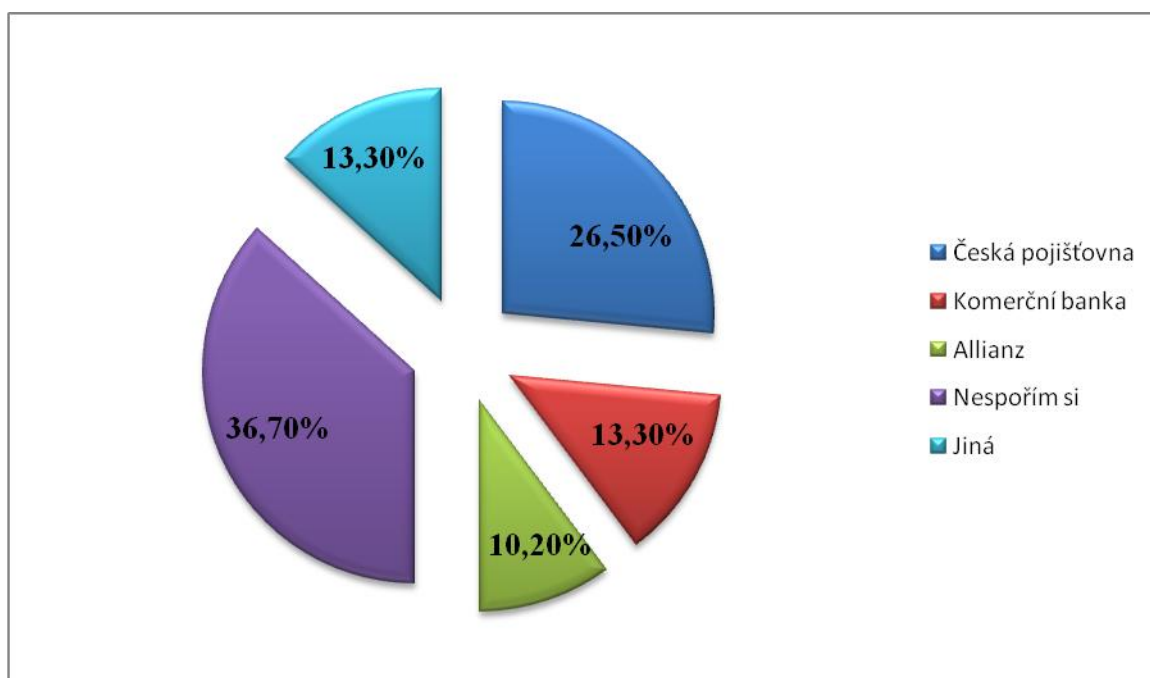
*) Konkrétní výše úspory závisí na výši příjmu klienta.

Graf 10: Spořili jste si již před důchodovou reformou (2011) nebo až po ní?



Graf č. 10 zachycuje informace respondentů, zda si spořili již před důchodovou reformou nebo až po ní. 43,9% respondentů si nespoří. Dalších 29,6% si spořilo již před důchodovou reformou, tzn. že respondenti si nezačali spořit na základě důchodové reformy - spořili si již před důchodovou reformou. 29,6% dotazovaných si začalo spořit až po důchodové reformě, tzn., že byli ovlivněni důchodovou reformou, a na jejím základě si začali spořit na svůj důchod.

Graf 11: U jaké finanční instituce si spoříte?



Graf č. 11 zaznamenává finanční instituce, u kterých si respondenti spoří své volné finanční prostředky. U této otázky měli respondenti možnost odpovědi ze 4 uzavřených odpovědí a 1 odpovědi otevřené. 36,7% respondentů si nespoří u žádné finanční instituce. 26,5% respondentů si spoří u České pojišťovny. Dalších 13,3% dotazovaných si spoří u Komerční banky, a zbylých 13,3% si spoří u jiných finančních institucí (3 respondenti si spoří u České spořitelny, 2 respondenti si spoří u ČSOB, 2 respondenti si spoří u ING, 2 respondenti si spoří u Generali, 1 respondent si spoří u Reiffaisenbanky, další jeden respondent si spoří u Swissbanky).

5.3 Vyhodnocení hypotéz

Dotazníkové šetření nejen, že pomohlo získat výsledek, zda si lidé začali spořit na základě důchodové reformy, a tudíž byli ovlivněni důchodovou reformou, ale také pomohlo potvrdit či vyvrátit předem stanovené hypotézy.

Stanovenou hypotézu č. 1: „**Alespoň 40% dotazovaných se již zamyslelo nad svým zajištěním na stáří**” definuje otázka č. 4. **Tato hypotéza se potvrdila.** Nad svým

zajištěním na stáří se již zamyslelo celkem 59 respondentů, což činí celkem 60,2%. Nad svým zajištěním na stáří se nezamyslelo ještě 39 respondentů, což činí celkem 39,8%.

Stanovenou hypotézu č. 2: „**Lidé si nezačali spořit na základě důchodové reformy na svůj důchod - spořili si již dříve. Tudíž nejsou ovlivněni důchodovou reformou**” definuje otázka č. 12. **Tato hypotéza se potvrdila.** Celkem 29 respondentů (29,6%) si spořili již před důchodovou reformou. Respondentů, kteří si začali spořit až po důchodové reformě je 26 (26,5%). Dalších 43 respondentů (43,9%) si nespoří na svůj důchod.

Stanovenou hypotézu č. 3: „**Alespoň 30 % dotazovaných si spoří na svůj důchod a měsíčně si spoří více než 200 Kč (z důvodu nároku na státní příspěvek)**” definuje otázka č. 11. **Tato hypotéza se potvrdila.** Na svůj důchod v rozmezí měsíční pravidelné částky 201 - 999 Kč si spoří celkem 38 respondentů (38,8%), dalších 7 respondentů si spoří méně, tudíž přicházejí o nárok státního příspěvku. Dalších 7 respondentů si spoří více než 1 000 Kč a zbylých 46 respondentů (46,9%) si na svůj důchod zatím nespoří.

Dotazníkové šetření kromě údajů potřebných pro potvrzení či vyvrácení stanovených hypotéz také dále přineslo další velmi zajímavé výsledky. Jedná se především o následující:

- Celkem 26,5 % respondentů si spoří u České pojišťovny. Podle dotazníkového šetření, které ukázalo, že 36,7% respondentů si nespoří, má Česká pojišťovna velký podíl na Českém trhu z pohledu finančních institucí.
- Z celkového počtu získalo informace o penzijním připojištění na internetu celkem 37,8 % respondentů a dalších 35,7% mají informace o penzijním připojištění od svých příbuzných a přátel. Z tohoto výsledku je patrné, že lidé začali spíše upřednostňovat internet a informace od svých známých. Finančním institucím (informace na pobočkách a od finančních poradců) už nevěří tolik co dříve.
- Celkem 44,9 % respondentů si během dvou let nesjednali žádný finanční produkt. Pokud bychom se ale zaměřili na odpovědi respondentů, kteří si během dvou let sjednali finanční produkt, zvítězilo by penzijní připojištění, 31,6%. Na další pozici je stavební spoření, které si sjednalo celkem 14,3 % respondentů.

- Celkem 50 % respondentů odpovědělo, že si pomocí penzijního připojištění vytváří své zajištění na stáří. Z toho vyplývá, že penzijní připojištění patří mezi oblíbené finanční produkty, které později respondenti využijí ve svém důchodu na financování svých potřeb.

5 POROVNÁNÍ PENZIJNÍCH SPOLEČNOSTÍ

Dotazníkové šetření v rámci této bakalářské práce poskytlo základní informace o tom, že lidé si nejvíce spoří u třech penzijních společností - Penzijní fond České pojišťovny, Penzijní fond Allianz a Penzijní fond Komerční banky. Na základě tohoto zjištění budou v následující kapitole bakalářské práce analyzovány penzijní společnosti a jejich produkty. Následně budou porovnány podle počtu klientů, zhodnocení samotného fondu, poplatků a věrnostních programů pro své klienty.

Základní informace o penzijních společnostech

Penzijní společnosti začaly vznikat k 1.1. 2013. Většina penzijních společností vznikala transformací z penzijních fondů, které před rokem 2013 nabízeli produkt penzijní připojištění se státním příspěvkem. Transformací penzijních fondů zároveň došlo k oddělení majetku fondů od majetku účastníků a také k přejmenování penzijních fondů na transformované fondy penzijního připojištění, které spravují penzijní společnosti společně s fondy důchodovými a účastnickými. Fondy důchodové byly vytvořeny pro nový druhý důchodový pilíř, přičemž vstoupit do tohoto pilíře mohl každý do 35 let věku podepsáním smlouvy důchodového spoření - peníze zasílané do fondu, jsou zhodnocovány na soukromém důchodovém účtu účastníka. Fondy účastnické byly vytvořeny pro obměněný třetí důchodový pilíř, přičemž vstoupit do tohoto pilíře se může podepsáním smlouvy doplňkového penzijního spoření - peníze zasílané do fondu, jsou zhodnocovány na soukromém účastnickém účtu účastníka.⁵⁸

⁵⁸DŮCHODOVÁ REFORMA, *Penzijní společnosti*. [online]. 2014. [2014-05-2014]. Dostupné z WWW:<<http://www.duchodovareforma.cz/penzijni-spolecnosti/>>.

5.1 Penzijní fond České pojišťovny

Penzijní společnost České pojišťovny (dříve Penzijní fond České pojišťovny⁵⁹), působí na trhu penzijního připojištění od roku 1994. Základní kapitál činil 300 mil. Kč. Mezi hlavní statutární orgány patří představenstvo a dozorčí rada. Jejím jediným akcionářem je CP Strategic Investments N.V. Tato společnost je součástí koncernu Generali CEE Holding, která se v druhém desetiletí své existence trvale profiluje jako bezkonkurenčně nejsilnější penzijní společnost v České republice. Společnost si dlouhodobě buduje image poskytovatele vysoce kvalitních služeb spojených se spořením na stáří. Společnost nabízí široké spektrum spořicíh fondů v rámci tzv. 2. a 3. pilíře penzijního systému a spořicíh životních cyklů fungujících v rámci těchto fondů. Klienti současně se spořením získávají celou řadu doprovodných služeb včetně možnosti on-line obsluhy svého spoření. Penzijní společnost České pojišťovny aktuálně pečuje o 1,3 milionu klientů, jejichž úspory činí více než 71 miliard korun. Zároveň spolupracuje s 5 000 firmami, kterým se stará o penzijní spoření zaměstnanců. Mezi hlavní distribuční kanály Penzijní společnosti patří především poradci a pobočky mateřské České pojišťovny, České pošty a nezávislé sítě finančních poradců.⁶⁰

Tabulka 10: Vývoj počtu klientů Penzijní společnosti České pojišťovny a podílu na trhu:⁶¹

| | |
|------|-----------|
| 2009 | 1 160 915 |
| 2010 | 1 179 881 |
| 2011 | 1 162 495 |
| 2012 | 1 280 079 |
| 2013 | 1 330 283 |

Následující tabulka znázorňuje vývoj počtu klientů, kteří mají uzavřený finanční

⁵⁹ DŮCHODOVÁ REFORMA, *Penzijní společnosti*. [online]. 2014. [2014-05-2014]. Dostupné z WWW:<<http://www.duchodovareforma.cz/penzijni-spolecnosti/>>.

⁶⁰ PFČP, *Profil společnosti*. [online]. 2012. [2012-03-10]. Dostupné z WWW:<<http://www.pfcp.cz/onas/penzijni-spolecnost-ceske-pojistovny/profil-spolecnosti.html>>.

⁶¹ VÝROČNÍ ZPRÁVA, *Obchodní výsledky*. [online]. 2014. [2014-05-01]. Dostupné z WWW:<http://www.pfcp.cz/cs/download/pscp_vz-2013_akt_obsah.pdf>.

produkt u Penzijní společnosti České pojišťovny. Z tabulky je velmi dobře vidět, že počet klientů během 5ti let výrazně stoupá.

5.1.1 Česká pojišťovna, a.s.

Česká pojišťovna, je pojišťovnou s více než 185letou bohatou tradicí poskytování životního i neživotního pojištění. I přes znovuzavedení konkurenčního prostředí v roce 1991 zůstává největší pojišťovnou na českém pojistném trhu. Poskytuje jak individuální životní a neživotní pojištění, tak i pojištění pro mále, střední a velké klienty v oblasti průmyslových, podnikatelských rizik a zemědělství. Má přibližně 3900 zaměstnanců a 5 600 obchodních zástupců. Česká pojišťovna spravuje téměř osm milionů pojistných smluv a její tržní podíl na domácím trhu dosahuje 23,9%. Tato pojišťovna si získala důvěru nejen u svých klientů, ale oceňují je také odborníci a organizátoři prestižních soutěží a průzkumů.⁶²

5.1.2 Česká pojišťovna - III. pilíř doplňkové penzijní spoření

- dynamický účastnický fond je spravován aktivně, přičemž prostředky jsou umisťovány především do akcií a doplňkově do korporátních dluhopisů a státních dluhopisů. Fond podle rizika se zařazuje na stupnici od 1 - 7 na čísle 4. Fond je určen pro investory, kteří mají zkušenosti s finančními trhy. Je zde možnost vyššího výnosu, ale za cenu vyššího rizika a svým složením je vhodný pro investory, kteří si uvědomují toto riziko a jsou ochotni přijmout výrazné výkyvy majetku fondu. Doporučený horizont investic je sedm a více let.⁶³
- vyvážený účastnický fond je založen na principu zhodnocení vložených prostředků v dlouhodobém časovém horizontu prostřednictvím široce diverzifikovaného portfolia při dodržení zásad rozložení rizika spojeného s investováním dle zákona o důchodovém spoření.⁶⁴
- Spořicí účastnický fond je založen na zhodnocení vložených prostředků v dlouhodobém časovém horizontu . Je zde nižší riziko, ale také nižší výnos. Hlavním záměrem je, aby zhodnocení fondu dlouhodobě převyšovalo úroveň

⁶² ČESKÁ POJIŠŤOVNA, *Profil*. [online]. 2013 [2013-06-10]. Dostupné z WWW:<<http://www.ceskapojistovna.cz/profil>>.

⁶³ PFČP, *Dynamický účastnický fond* [online]. 2012. [2012-03-10]. Dostupné z WWW <http://www.pfcp.cz/doplncove-penzijni-sporeni/dynamicky-ucastnicky-fond.html>>.

⁶⁴PFČP, *Vyvážený účastnický fond*. [online]. 2012. [2012-03-10]. Dostupné z WWW <http://www.pfcp.cz/doplncove-penzijni-sporeni/vyvazeny-ucastnicky-fond.html>>.

zhodnocení na termínovaných vkladech. Prostředky jsou umístovány především do českých a zahraničních státních dluhopisů, korporátních dluhopisů vysoké kvality a pokladničních poukázek. K investování do fondu je zapotřebí mít určitou zkušenost s finančními trhy. Investice do spořicího účastnického fondu je dlouhodobějšího charakteru - 5 a více let.⁶⁵

- Posledním fondem, ve kterém lze spořit ve III. pilířem je povinný konzervativní fond. Zde je nejnižší riziko s nejnižším výnosem. Finanční prostředky jsou umístovány do českých, ale i zahraničních státních dluhopisů, korporátních dluhopisů vysoké kvality a pokladničních poukázek. Investorem povinného konzervativního fondu se může stát každý. Fond je přímo určen pro investory, kteří nemají žádné či pouze minimální zkušenosti. Je zde velmi minimální % ztráty. Doporučený investiční horizont je méně než 5 let.⁶⁶

5.2 Penzijní společnost Allianz a.s.

Allianz penzijní společnost vznikla 1.1.2013 transformací Allianz penzijního fondu. Společnost je zapsána v obchodním rejstříku vedeném u Městského obchodního soudu v Praze. Společnost obhospodařuje prostředky účastníků v transformovaném fondu, a od 1.1. 2013 také prostředky v účastnických fondech a důchodových fondech. Nabízí svým klientům tři produkty - doplňkové penzijní spoření, důchodové spoření a penzijní připojištění. Základní kapitál činil 300 000 000 Kč.⁶⁷ Rok 2013 byl pro společnost velmi náročný z důvodu transformace, tj. oddělení majetku penzijní společnosti od prostředků účastníků, a tím transformace na Allianz penzijní společnosti. Všechny tyto kroky byly spojeny s rozsáhlou úpravou všech používaných systémů a pracovních postupů. I přes veškerou náročnost celého procesu byl úspěšně završen a od tohoto okamžiku shromažďuje a obhospodařuje prostředky účastníků penzijního připojištění v transformovaném fondu, prostředky účastníků doplňkového penzijního spoření v účastnických fondech a prostředky účastníků důchodového spoření

⁶⁵ PFČP, *Spořicí účastnický fond*. [online]. 2012. [2012-03-10]. Dostupné z WWW <http://www.pfcp.cz/doplnekove-penzijni-sporeni/sporici-ucastnicky-fond.html>.

⁶⁶ PFČP, *Povinný konzervativní fond*. [online]. 2012. [2012-03-10]. Dostupné z WWW <http://www.pfcp.cz/doplnekove-penzijni-sporeni/povinnny-konzervativni-fond.html>.

⁶⁷ ALLIANZ, *Profil společnosti*. [online]. 2015. [2015-01-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.allianz.cz/vse-o-allianz/penzijni-spolecnost/o-spolecnosti/o-spolecnosti.html>>.

v důchodových fondech. Hlavním cíle společnosti je aby byla špičkovým správcem smluv svých klientů ve všech těchto produktech.⁶⁸

5.2.1 Allianz pojišťovna, a.s.

Allianz pojišťovna je součástí největšího světového pojišťovacího koncernu Allianz Group. Allianz pojišťovna poskytuje své služby 80 milionům klientům ve více než 70 zemích. V České republice působí od roku 1993. Od této doby si zde vybudovala velký podíl na trhu a uzavřela smlouvu s více než 9 miliony klientů. Řadí se na třetí příčku v žebříčku, jako největší pojišťovna u nás. Společnost Allianz byla založena roku 1890 v Berlíně, během prvních tří let, už si dokázala vytvořit klientelu nejen v evropských zemích, ale také v zámoří. Mezi první velkou zkoušku, a také velkou událost se uvádí zemětřesení v San Francisku - v této zkoušce pojišťovna obstála a všichni získali svou náhradu. Aktuálním hlavním sídlem je Mnichov. Společnost na konci roku 2012 zaměstnávala přes 144 000 zaměstnanců.⁶⁹

5.2.2 Allianz - III. pilíř doplňkové penzijní spoření:⁷⁰

- Účastnický povinný konzervativní fond - je určený pro klienty, kteří mají malé zkušenosti s investováním, z důvodu nízké a střední míře rizika + střednědobého horizontu. Majetek fondu se skládá z cenných papírů. Portfolio fondu je tvoří státní dluhopisy, z korporátních dluhopisů a z podílových fondů peněžního trhu. Investiční horizont je stanoven na minimálně 3 roky, pokud se klient rozhodne investovat na méně než 3 roky, není pro něj tento fond vhodný. Rizikový profil je na stupnici od 1 - 7 na čísle 3.
- Vyvážený účastnický fond - je určený pro účastníky, kteří mají zájem při střední míře rizika v střednědobém až dlouhodobém časovém horizontu si vytvořit výnos ve smíšeném portfoliu. Majetek fondu se skládá z 40 % akcie a obdobné cenné papíry a z 60 % cenné papíry s pevným výnosem. Portfolio fondu je založeno na státních dluhopisech, korporátních dluhopisech a z akcií z podílových fondů. Rizikový profil fondu je na stupnici od 1 - 7 na čísle 4.

⁶⁸ ALLIANZ, *Výroční zpráva 2013*. [online]. 2014. [2014-03-04]. Dostupné z WWW:<http://www.allianz.cz/file/24402/AZ_P_CZ.pdf>.

⁶⁹ ALLIANZ, *Profil společnosti*. [online]. 2015. [2015-01-25]. Dostupné z WWW:<<http://www.allianz.cz/vse-o-allianz/allianz/o-spolecnosti.html>>.

⁷⁰ ALLIANZ, *Sdělení klíčových informací*. [online]. 2014. [2014-07-01]. Dostupné z WWW:<http://www.allianz.cz/file/4855/Sdeleni_klicovych_informaci_DPS_07_2014.pdf>.

- Dynamický účastnický fond - je určen pro občany, kteří mají zájem při střední až vysoké míře rizika v dlouhodobém horizontu participovat na výnosu smíšeného portfolia. Portfolio fondu se skládá ze státních dluhopisů, z korporátních dluhopisů a z akcií z podílových fondů. Majetek fondu se především skládá z akcií a obdobných cenných papírů, které tvoří 80 % a z minimálně 20 % cenných papírů s pevným výnosem. Rizikový profil je na stupnici od 1 - 7 na čísle 5.
- Účastnický fond Seletion - fond je určený pro ty, kteří mají zájem při střední až vysoké míře rizika v dlouhodobém horizontu participovat na výnosu smíšeného portfolia. Fond je založen a složen zejména ze státních dluhopisů, z korporátních dluhopisů a z akcií z podílových fondů. Majetek fondu se skládá z 0 - 100 % z akcií a podobných cenných papírů a z 0 - 100 % z cenných papírů s pevným výnosem. Riziko spojené s tímto fondem můžeme určit na stupnici od 1 - 7, kdy se objeví na čísle 5. Je zde vysoké riziko.

Tabulka 11: Základní ekonomické údaje v roce 2013: ⁷¹

| | | |
|--|--------------------------------|--------|
| Účastnický povinný konzervativní fond | Počet klientů | 2 239 |
| | Prostředky účastníků ve správě | 24 564 |
| Vyvážený účastnický fond | Počet klientů | 2 555 |
| | Prostředky účastníků ve správě | 14 484 |
| Dynamický účastnický fond | Počet klientů | 1 419 |
| | Prostředky účastníků ve správě | 10 666 |
| Účastnický fond Selection | Počet klientů | 1 111 |
| | Prostředky účast. ve správě | 6 855 |

⁷¹ Výroční zpráva, *Základní ekonomické údaje*. [online]. 2014. [2014-03-19]. Dostupné z WWW:<
http://www.allianz.cz/file/24402/AZ_P_CZ.pdf>.

5.3 Penzijní společnost Komerční banky, a.s.

KB Penzijní společnost, a.s. vznikla transformací Penzijního fondu Komerční banky na základě zákona č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření.⁷² Měřeno počtem účastníků v transformovaném fondu je KB PS jednou z největších penzijních společností na českém trhu. Stabilita a finanční síla akcionáře, významné postavení a dlouholeté zkušenosti z působení na trhu penzijního připojištění jsou zárukou bezpečného spoření na stáří pro širokou skupinu obyvatel České republiky. Společnost pro nabízení svých produktů a obsluhu stávajících klientů využívá rozsáhlé síť poboček Komerční banky, Modré pyramidy stavební spořitelna a externích smluvních partnerů na celém území ČR. Klienti mohou využívat kontaktní místa k uzavírání smlouvy o důchodovém spoření a doplňkovém penzijním spoření, provádět ve svých smlouvách změny či například získávat nové informace. Jediným akcionářem je Komerční banka, a.s.⁷³ Jako nad všemi finančními institucemi, tak i nad Penzijní společností KB musí vykonávat dohled dozorové orgány - Ministerstvo financí a Česká národní banka.⁷⁴

Penzijní společnosti komerční banky se během roku 2013 velmi snížil počet účastníků v systému penzijního připojištění v transformovaných fondech. Snížil se z 5, 15 milionů na 4,87 milionů. Hlavním vlivem bylo uzavření systému a tudíž i zamezení vstup pro nové účastníky. Smlouvu o doplňkovém penzijním spoření podepsalo celkem 82 tisíc účastníků. Naopak smlouvu o doplňkovém penzijním spoření si uzavřelo přes 91 tisíc účastníků. Konečný celkový objem spravovaných prostředků účastníků v transformovaných fondech ke konci roku 2013 překročil 280 mld. Kč, v účastnických fondech 1,2 mil. Kč a důchodových fondech necelých 350 mil. Kč. Důchodové fondy penzijní společnosti si vybralo celkem 14 tisíc účastníků. Tato částka představuje zhruba 17% podílu na trhu. Doplňkové penzijní spoření si uzavřelo necelých 20 tisíc účastníků, tato částka tvoří více než 20% podílu na trhu.⁷⁵

⁷² ZÁKONY PRO LIDI, *Zákon o doplňkovém penzijním spoření*. [online]. 2011. [2011-11-06]. Dostupné z WWW:<<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-427>>.

⁷³ KBPS, *Výroční zpráva 2013*. [online]. 2014. Dostupné z WWW:<http://www.kbps.cz/_sys_/FileStorage/download/1/365/kbps_vz13_slouceno_cz.pdf>.

⁷⁴ KBPS, *Penzijní společnost*. [online]. 2015. Dostupné z WWW:<<http://www.kbps.cz/o-kb-ps/kb-penzijni-spolecnost>>.

⁷⁵ KBPS, *Výroční zpráva 2013*. [online]. 2014. Dostupné z WWW:<http://www.kbps.cz/_sys_/FileStorage/download/1/365/kbps_vz13_slouceno_cz.pdf>.

5.3.1 Komerční banka, a.s.

Komerční banka je mateřskou společností Skupiny KB. Patří na přední příčky bankovních institucí v České republice. Je univerzální bankou. Nabízí širokou nabídku služeb především v oblasti retailového, podnikového a investičního bankovníctví. Její velmi dobrá dostupnost z důvodu širokých sítí poboček, velké množství bankomatů ji řadí na přední příčku mezi významné finanční instituce. Zaměřuje se na služby jako je: penzijní připojištění, stavební spoření, faktoring, spotřebitelské úvěry a pojištění. Všechny produkty jsou velmi dobře dostupné pro všechny klienty - husté sítě poboček, vlastní distribuční síť a online bankovníctví. Služby Komerční banky v roce 2013 využívalo 1,6 milionu klientů na 399 pobočkách prostřednictvím 729 bankomatů.⁷⁶

5.3.2 Komerční banka - III. pilíř doplňkové penzijní spoření

- Dynamický účastnický fond - do dynamického účastnického fondu Komerční banky, by měl vstupovat klient, který má zkušenosti s investováním. Fond je určen především na delší investiční horizont, se kterým samozřejmě náleží určité riziko a výnosnost. Zde je potřeba si uvědomit a přijmou možná rizika, která jsou s fondem spojena, ale také klient na základě vyššího rizika má větší možnost vyšší výnosnosti. Účastník fondu by měl mít na paměti, že hodnota vložené investice v tomto typu fondu s vyšším podílem akciové složky v portfoliu může významněji kolísat.
- Vyvážený účastnický fond - klient, který se rozhodne vstoupit do vyváženého účastnického fondu by měl mít velmi dobré zkušenosti s investováním. Fond tedy není určen pro úplné začátečníky z důvodu možného rizika.
- Povinný konzervativní účastnický fond - účastníkem fondu se může stát téměř každý občan České republiky. Je určený spíše pro klienty penzijních společností, kteří mají malé, či nemají žádné zkušenosti s investováním. Jako u každého investování, tak i u povinného konzervativního účastnického fondu se musí počítat s určitým rizikem. Zde je ale velmi nízké riziko.⁷⁷

⁷⁶KOMERČNÍ BANKA, *Základní informace*. [online]. 2014. Dostupné z WWW:<<http://www.kb.cz/cs/o-bance/o-nas/zakladni-informace.shtml>>.

⁷⁷KBPS, *Co jsou účastnické fondy*. [online]. 2015. Dostupné z WWW:<<http://www.kbps.cz/iii-pilir/co-jsou-ucastnicke-fondy>>.

Mezi hlavní důvody, proč si začít spořit ve III. pilíři u Penzijní společnosti KB patří:⁷⁸

- v roce 2011 a 2012 se stal dle hodnocení prestižního hodnocení magazínu nejlepším fondem
- řadí se mezi špičku mezi penzijními fondy v České republice - má více jak 500 klientů
- poskytuje slevovou kartu SPHERE (kartu lze uplatnit ve více než 9000 obchodních místech v ČR)
- vysoký zisk - 676 mil. Kč za rok 2011 - tzn., že zisk se pak rozděluje ve formě zhodnocení mezi účastníky
- penzijní účet pro klienty je bezplatný
- poskytuje zvýhodněné lázeňské a rekreační pobyty
- pokud účastník penzijního fondu bude platit platební kartou KB, z každé platby se mu přičte 1 % na penzijní účet

5.4 Porovnání penzijních společností

Tabulka 12: Zhodnocení penzijního fondu za rok 2013:⁷⁹

| Penzijní fond | Průměrné zhodnocení v % | Výnos za rok 2013 (v %) |
|--------------------------------|--------------------------------|--------------------------------|
| Penzijní fond České pojišťovny | 3,69 | 2,1 |
| Allianz | 3,90 | 1,6 |
| Komerční banka | 3,76 | 1,44 |

⁷⁸ MŮJ PENZIJNÍ FOND, KBPF. [online].2013. Dostupné z WWW:<<http://www.mujpenzijni-fond.cz/komercni-banka-penzijni-fond>>.

⁷⁹ FINANCE, Srovnání penzijních fondů. [online]. 2014. Dostupné z WWW:<<http://www.finance.cz/duchody-a-davky/penzijni-pripojisteni/srovnani-penzijnich-fondu>>.

Tabulka 13: Porovnání penzijních společností - typy penzí: ⁸⁰

| Typy penzí | Komerční banka | Allianz | Česká pojišťovna |
|----------------------|----------------|---------|------------------|
| Starobní | Ano | Ano | Ano |
| Výsluhová | Ano | Ano | Ano |
| Invalidní | Ano | Ano | Ano |
| Pozůstalostní | Ano | Ano | Ano |

Porovnání dle typů penzí vyšlo dle tabulky viz. výše ve prospěch všech penzijních společností, naprosto bez rozdílů. Poskytují všechny druhy penzí - starobní, výsluhovou, invalidní i pozůstalostní.

⁸⁰ MEŠEC, *Porovnání*. [online]. 2012. [2012-09-05]. Dostupné z WWW:<<http://www.mesec.cz/produkty/penzijni pripojisteni/porovnani/?vybrane%5B0%5D=1115&vybrane%5B1%5D=1111&vybrane%5B2%5D=474>>.

Tabulka 14: Porovnání penzijních společností - poplatky a věrnostní program: ⁸¹

| Poplatky | Komerční banka | Allianz | Česká pojišťovna |
|--|----------------|---------|------------------|
| Přechod k jinému fondu do 5 let trvání smlouvy | 800Kč | 800 Kč | 800 Kč |
| Přechod k jinému fondu nad 5 let trvání smlouvy | 0 Kč | 0 Kč | 0 Kč |
| Výplata odbytného do 5 let trvání smlouvy | 800 Kč | 800 Kč | 800 Kč |
| Výplata odbytného nad 5 let trvání smlouvy | 0 Kč | 0 Kč | 0 Kč |
| Věrnostní program | | | |
| Životní pojištění | Ne | Ne | Ne |
| Úrazové pojištění | Ne | Ano | Ano |
| Jiné pojištění | Ne | Ne | Ne |
| Platební karta | Ano | Ne | Ano |

⁸¹ MEŠEC, *Porovnání*. [online]. 2012. [2012-09-05]. Dostupné z WWW:<<http://www.mesec.cz/produkty/penzijniiprijisteniporovnani/?vybrane%5B0%5D=1115&vybrane%5B1%5D=1111&vybrane%5B2%5D=474>>.

Tabulka 15: Porovnání penzijních společností dle počtu klientů:

| Penzijní společnost | Penzijní připojištění (transformované fondy) | Doplňkové penzijní spoření (účastnické fondy) | Důchodové spoření (důchodové fondy) |
|----------------------------|---|--|--|
| Allianz | 478 868 | 5 691 | 9 997 |
| Komerční banka | 528 501 | 25 534 | 13 874 |
| Česká pojišťovna | 1 258 758 | 30 516 | 29 612 |

Zhodnocení penzijních společností ukázalo, že na přední příčce dle počtu klientů se velmi přehledně umístil Penzijní fond České pojišťovny - vede jak v počtu klientů v penzijním připojištění (1 258 758 klientů - což je o více než polovinu více než u ostatních dvou porovnávaných penzijních společností), tak v doplňkovém penzijním spoření i v důchodovém spoření. Druhé místo patří Penzijnímu fondu Komerční banky a na třetím místě je společnost Allianz.

ZÁVĚR

Bakalářská práce se zabývá analýzou a vlivem důchodové reformy na produkt penzijní připojištění. Následně bude podrobněji popsán výzkum, pomocí kterého bakalářská práce sbírala informace.

Marketingový výzkum byl prováděn pomocí dotazníkového šetření, které probíhalo 1 měsíc. Výzkum byl proveden za pomoci online dotazníku, který se nacházel na internetové stránce www.survio.cz. Dotazníkového šetření se celkem zúčastnilo 98 respondentů při 100%ní návratnosti. Dotazníkové šetření pomohlo získat výsledky, zda si lidé začali spořit na základě důchodové reformy, a tudíž byli ovlivněni důchodovou reformou, ale tak pomohlo potvrdit či vyvrátit hypotézy. Na základě výzkumu byli zjištěny tyto výsledky. Hypotéza č. 1 zjišťovala, zda se respondenti respektive alespoň 40% respondentů zamyslelo nad svým zajištěním na stáří. Tato hypotéza se potvrdila. Nad svým zajištěním na stáří se již zamyslelo celkem 59 dotazovaných, což činí celkem 60,2%. Hypotéza č. 2: „Lidé si nezačali spořit na základě důchodové reformy na svůj důchod - spořili si již dříve. Tudíž nejsou ovlivněni důchodovou reformou” Hypotéza se opět potvrdila. Celkem 29 % respondentů si spořili již před důchodovou reformou a tudíž nebyli ovlivněni důchodovou reformou. Respondenti, kteří si začali spořit až po důchodové reformě je celkem 26 a zbylých 43 dotazovaných si nespořili. „Alespoň 30 % dotazovaných si spoří na svůj důchod a měsíčně si spoří více než 200 Kč (z důvodu nároku na státní příspěvek)” definuje stanovená hypotéza č. 3. Tato hypotéza se také potvrdila. Na svůj důchod v rozmezí měsíční pravidelné částky 201 - 999 Kč si spoří celkem 38 respondentů (38,8%), dalších 7 respondentů si spoří méně, tudíž přicházejí o nárok státního příspěvku. Dalších 7 respondentů si spoří více než 1 000 Kč a zbylých 46 respondentů (46,9%) si na svůj důchod zatím nespořili.

Dále pomocí dotazníkového šetření byly zjištěny tyto výsledky - celkem 26,5% respondentů si spoří u České pojišťovny. Česká pojišťovna na českém trhu tvoří velmi významný podíl nejen z počtů klientů, ale také z pohledu podílu na trhu z pohledu finančních institucí. Dále dotazníkové šetření zjistilo, že celkem 37,8 % dotazovaných získalo informace o penzijním připojištění na internetu. Z tohoto výsledku je patrné, že internet v dnešní roli z pohledu klienta, i občana hraje velmi významnou roli. Lidé mají v dnešní době málo volného času, a tím pádem začínají vyhledávat informace tam, kde získají co nejvíce informací za zlomek času. Informace mohou tedy vyhledávat

přímo z pohodlí jejich domova. Dále bylo zjištěno, že celkem 44,9% respondentů si během dvou let nesjednali žádný finanční produkt. Nejčastějším finančním produktem bylo penzijní připojištění - celkem 31,6% respondentů. Bakalářská práce následovně shrnula marketingový výzkum, na základě kterého byly stanoveny tři hypotézy. Všechny hypotézy byly potvrzeny.

Hlavním cílem bakalářské práce bylo vymezit základní pojmy - důchodová reforma, důchodový systém v České republice a sociální politika. Bakalářská práce se všemi základními pojmy důkladně zabývala. Po přečtení této bakalářské práce by měly být čtenáři vysvětleny veškeré nejasnosti, které jsou s touto problematikou spojeny. Následně byla provedena analýza vlivu důchodové reformy na produkt penzijní připojištění, které bylo podrobně rozebráno viz výše, které probíhalo na základě dotazníkového šetření. Bakalářská práce byla zakončena porovnáním penzijních společností - Penzijní společnost Allianz a.s., Penzijní fond České pojišťovny a.s. a Penzijní společnost Komerční banky. Penzijní společnosti byly porovnány, a podrobně popsány. Porovnání se týkalo především finančních stránek těchto společností, dle výhodnosti uzavření produktu.

Bakalářská práce následovně shrnula kapitoly, které se nacházely v této práci. Závěrem je nutno říci, že lidé v dnešní moderní době již tolik nevěří pojišťovnám a ostatním finančním institucím. Na každém rohu se setkávají s různými nástrahami, podvodníky ale především finančními podvody. Tudíž se není čemu divit, že určitá část respondentů, si raději nespoří ani neuzavírá finanční produkty. Dalším problémem, který byl řešen v bakalářské práci je důchodový systém. Lidé jsou zmateni z neustálých změn, které se kolem nás neustále dějí. Než lidé zjistí, jaké změny nastaly v důchodovém systému, už nastane další změna a lidé tím pádem ztrácí důvěru jak ke státu - nevěří, že jejich finanční zabezpečení bude ve stáří dostatečné, tak k finančním institucím - během dvou let si téměř polovina nesjednala žádný finanční produkt. Závěrem je tedy nutno podotknout, že neustálé změny v důchodovém systému nesvědčí ničemu dobrému.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Literární zdroje

1. DUKOVÁ, I., DUKA, M., KOHOUTOVÁ, I. *Sociální politika*. 1. vyd. Praha : Grada. 2013. 200 s. ISBN 978-80-247-3880-2.
2. JANDA, J. *Spořit nebo investovat?* 1. vyd. Praha: Grada, 2011. 168 s. ISBN 978-80-247-3670-9.
3. JANDA, J. *Zajištění na stáří*. 1. vyd. Praha : Grada. 2012. 200 s. ISBN 978-80-247-4400-1.
4. KOTOUS, J., MUNKOVÁ, G., ŠTEFKO, M. *Obecné otázky sociální politiky*. Praha: Ústav státu a práva AV ČR, 2013. 169 s. ISBN 978-80-87439-08-1.
5. KREBS, V., a kolektiv. *Sociální politika*. 1. vyd. Praha : ASPI, a. s., 2007. 504 s. ISBN 978-80-7357-585-4.
6. LOUŽEK, M. *Důchodová reforma*. 1. vyd. Praha : Karolinum, 2014. 102 s. ISBN 978-80-246-2612-3.
7. RUBEŠ, L., *Doplňkové penzijní spoření a důchodové spoření*. 1. vyd. Havlíčkův Brod : Systemia, 2013. 137s. ISBN 978-80-260-3892-4.
8. RYTÍŘOVÁ, L. *Důchodový systém v České republice*. 1. vyd. Olomouc : ANAG, 2013. 115 s. ISBN 978-80-7263-821-5.
9. SBORNÍK Z ODBORNÉ KONFERENCE, *Penzijní reforma se zaměřením na 2. a 3. pilíř důchodového zabezpečení*. 1.vyd. Plzeň : TYPOS. 2001. 102 s.
10. SYROVÝ, P. *Jak si spořit na důchod*. 1.vyd. Praha : Grada. 2012. 160 s. ISBN 978-80-247-4479-7.
11. ŠÍDLO, D., *Jak nás podvádějí aneb Pravda o finančním trhu a penzijní reformě*. 1 vyd. Praha : 2012. 207. ISBN 978-80-904345-2-3.
12. ŠULC, J. *Penzijní připojištění*. 2.vyd. Praha : Grada. 2004. 196 s. ISBN 80-247-0772-1.

13. TOMEŠ, I. *Úvod do metodologie sociální politiky*. 1. vyd. Praha : Portál, 2010, 440 s. ISBN 978-80-7367-680-3.
14. VANČUROVÁ, A., KLAZAR, S., *Sociální a zdravotní pojištění*. 2. vyd. Praha : ASPI, 2008. 124 s. ISBN 978-80-7357-381-2.
15. VOSTATEK, J. *Důchodová reforma: břímě mladých?* 1. vyd. Praha : CESTA. 2012. 39 s. ISBN 978-80-905134-8-8.

Elektronické zdroje

1. ALLIANZ, *Profil společnosti*. [online]. 2015. [2015-01-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.allianz.cz/vse-o-allianz/penzijni-spolecnost/o-spolecnosti/o-spolecnosti.html>>.
2. ALLIANZ, *Sdělení klíčových informací*. [online]. 2014. [2014-07-01]. Dostupné z WWW: <http://www.allianz.cz/file/4855/Sdeleni_klicovych_informaci_DPS_07_2014.pdf>.
3. ALLIANZ, *Výroční zpráva 2013*. [online]. 2014. [2014- 03-04]. Dostupné z WWW: <http://www.allianz.cz/file/24402/AZ_P_CZ.pdf>.
4. APFCR, *APS ČR*. [online]. 2015. [2015-01-01]. Dostupné z WWW: <<http://www.apfcr.cz>>.
5. ČESKÁ POJIŠŤOVNA, *Profil*. [online]. 2013 [2013-06-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.ceskapojistovna.cz/profil>>.
6. ČESKÁ SPRÁVA SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ, *Výpočet pojistného*. [online]. 2014. [2014-12-01]. Dostupné z WWW: <<http://www.cssz.cz/cz/pojistne-na-socialni-zabezpeceni/vyse-a-platba-pojistneho/vypocet-pojistneho.htm>>.
7. DEMOGRAFIE, *Demografické stárnutí*. [online]. 2010. [2010-04-04]. Dostupné z WWW: <http://www.demografie.info/?cz_detail_clanku=&artclID=824&>.
8. DŮCHODY- DŮCHODCI, *Důchod předčasný*. [online]. 2014. [2014-04-15]. Dostupné z WWW: <<http://duchody- Duchodci.cz/starobni-duchod-predcasny.php>>.

9. DŮCHODY- DŮCHODCI, *Vdovský důchod - nárok*. [online]. 2014. [2014-08-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.duchody-duchodci.cz/vdovsky-duchod-narok.php>>.
10. DŮCHODOVÁ REFORMA, *Penzijní společnosti*. [online]. 2014. [2014-05-2014]. Dostupné z WWW: <<http://www.duchodovareforma.cz/penzijni-spolecnosti/>>.
11. DŮCHODOVÁ REFORMA, *Pilíře českého důchodového systému*. [online]. 2014. [2014-02-27]. Dostupné z WWW: <<http://www.duchodovareforma.cz/duchodovy-system>>.
12. E-POJIŠTĚNÍ, *Penzijní připojištění*. [online]. 2013. [2013-01-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.epojisteni.cz/penzijni-pripojisteni>>.
13. FINANCE, *Srovnání penzijních fondů*. [online]. 2014. Dostupné z WWW: <<http://www.finance.cz/duchody-a-davky/penzijni-pripojisteni/srovnani-penzijnich-fondu>>.
14. FINANCE, *Státní příspěvek penzijního připojištění*. [online]. 2012. [2012-08-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.finance.cz/duchody-a-davky/penzijni-pripojisteni/abeceda-penzijniho-pripojisteni/statni-prispevek-penzijniho-pripojisteni>>.
15. INFORMAČNÍ CENTRUM VLÁDY, *Důchodová reforma*. [online]. 2012. [2012-11-15]. Dostupné z WWW: <<http://icv.vlada.cz/cz/duchodova-reforma/>>.
16. INVESTIA, *Malá a velká důchodová reforma*. [online]. 2011. [2011-10-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.investia.cz/mala-a-velka-duchodova-reforma>>.
17. INVESTUJEME, *Slovenský důchodový systém v kostce*. [online]. 2010. [2010-06-16]. Dostupné z WWW: <<http://www.investujeme.cz/slovensky-duchodovy-system-v-kostce>>.
18. KBPS, *Co jsou účastnické fondy*. [online]. 2015. Dostupné z WWW: <<http://www.kbps.cz/iii-pilir/co-jsou-ucastnicke-fondy>>.
19. KBPS, *Penzijní společnost*. [online]. 2015. Dostupné z WWW: <<http://www.kbps.cz/o-kb-ps/kb-penzijni-spolecnost>>.

20. KBPS, *Výroční zpráva 2013*. [online]. 2014. Dostupné z WWW: <http://www.kbps.cz/_sys_/FileStorage/download/1/365/kbps_vz13_sloucenno_cz.pdf>.
21. KOMERČNÍ BANKA, *Základní informace*. [online]. 2014. Dostupné z WWW: <<http://www.kb.cz/cs/o-bance/o-nas/zakladni-informace.shtml>>.
22. MEŠEC, *Porovnání*. [online]. 2012. [2012-09-05]. Dostupné z WWW: <<http://www.mesec.cz/produkty/penzijnipripojisteni/porovnani/?vybrane%5B0%5D=1115&vybrane%5B1%5D=1111&vybrane%5B2%5D=474>>.
23. MĚŠEC, *Zákon o sociálním pojištění*. [online]. 2015. [cit. 2015-01-01]. Dostupné z WWW: <<http://www.mesec.cz/zakony/zakon-o-socialnim-pojisteni/uplne/#p7>>.
24. MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCI, *Invalidní důchody*. [online]. 2011. [2011-08-31]. Dostupné z WWW: <<http://www.mpsv.cz/cs/619>>.
25. MŮJ PENZIJNÍ FOND, *KBPF*. [online]. 2013. Dostupné z WWW: <<http://www.mujspenzijnifond.cz/komercni-banka-penzijni-fond>>.
26. NAŠE DŮCHODY, *Vdovský důchod*. [online]. 2015. [2015-03-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.naseduchody.cz/vdovsky-duchod.html>>.
27. PENÍZE, *Co jsou důchody*. [online]. 2009. [2009-15-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.penize.cz/80408-co-jsou-duchody>>.
28. PENÍZE, *Invalidní důchody 2015*. [online]. 2015. [2015-01-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.penize.cz/kalkulacky/invalidni-duchody#invduch>>.
29. PENZIJNÍ FOND ČESKÉ POJIŠŤOVNY, *Doplňkové penzijní spoření*. [online]. 2012. [2012-02-01]. Dostupné z WWW: <<http://www.pfcp.cz/doplnekove-penzijni-sporeni/o-produktu.html>>.
30. PENZIJNÍ FOND ČESKÉ POJIŠŤOVNY, *Jak funguje II. pilíř?*. [online]. 2013. [2013-01-01]. Dostupné z WWW: <<http://www.pfcp.cz/vse-o-penzich/klient/schema-fungovani-penzijniho-systemu/jak-bude-fungovat-ii-pilir.html>>.

31. PFČP, *Doplňkové penzijní připojištění*. [online]. 2015. [2015-02-01]. Dostupné z WWW:<<http://www.pfcp.cz/doplňkove-penzijni-sporeni/otazky-a-odpovedi-k-doplňkovemu-penzijnimu-sporeni.html>>.
32. PFČP, *Dynamický účastnický fond* [online]. 2012. [2012-03-10]. Dostupné z WWW:<<http://www.pfcp.cz/doplňkove-penzijni-sporeni/dynamicky-ucastnicky-fond.html>>.
33. PFČP, *Povinný konzervativní fond*. [online]. 2012. [2012-03-10]. Dostupné z WWW:<<http://www.pfcp.cz/doplňkove-penzijni-sporeni/povinny-konzervativni-fond.html>>.
34. PFČP, *Profil společnosti*. [online]. 2012. [2012-03-10]. Dostupné z WWW:<<http://www.pfcp.cz/o-nas/penzijni-spolecnost-ceske-pojistovny/profil-spolecnosti.html>>.
35. PFČP, *Spořicí účastnický fond*. [online]. 2012. [2012-03-10]. Dostupné z WWW <http://www.pfcp.cz/doplňkove-penzijni-sporeni/sporici-ucastnicky-fond.html>>.
36. PFČP, *Vyvážený účastnický fond*. [online]. 2012. [2012-03-10]. Dostupné z WWW:<<http://www.pfcp.cz/doplňkove-penzijni-sporeni/vyvazeny-ucastnicky-fond.html>>.
37. REFORMA-DŮCHODU. *Demografický vývoj*. [online]. 2012. [2012-09-02]. Dostupné z WWW: < <http://www.reforma- duchodu.com/reforma/demograficky-vyvoj>>.
38. VÝROČNÍ ZPRÁVA, *Obchodní výsledky*. [online]. 2014.[2014-05-01]. Dostupné z WWW:< http://www.pfcp.cz/cs/download/pscp_vz-2013_akt_obsah.pdf>.
39. VÝROČNÍ ZPRÁVA, *Základní ekonomické údaje*. [online]. 2014. [2014-03-19]. Dostupné z WWW:< http://www.allianz.cz/file/24402/AZ_P_CZ.pdf>.
40. ZÁKONY PRO LIDI, *Zákon o doplňkovém penzijním spoření*. [online]. 2011. [2011-11-06]. Dostupné z WWW:<<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-427>>.

SEZNAM TABULEK A GRAFŮ

| | |
|---|----|
| Tabulka 1: Vývoj složení obyvatelstva ČR podle hlavním věkových skupin mezi rokem 2000-2065, vybrané roky v %:..... | 14 |
| Tabulka 2: Druhy penzijních systémů: | 15 |
| Tabulka 3: Druhy systémů: | 16 |
| Tabulka 4: Výše invalidního důchodu v roce 2015: | 18 |
| Tabulka 5: Výše vdovského důchodu v roce 2015: | 19 |
| Tabulka 6: Vyměřovací základ: | 23 |
| Tabulka 7: Změny státních příspěvků: | 28 |
| Tabulka 8: Důchody před a po malé reformě: | 32 |
| Tabulka 9: Daňové úlevy na penzijním připojištění: | 44 |
| Tabulka 10: Vývoj počtu klientů Penzijní společnosti České pojišťovny a podílu na trhu: | 48 |
| Tabulka 11: Základní ekonomické údaje v roce 2013: | 52 |
| Tabulka 12: Zhodnocení penzijního fondu za rok 2013: | 55 |
| Tabulka 13: Porovnání penzijních společností - typy penzí: | 56 |
| Tabulka 14: Porovnání penzijních společností - poplatky a věrnostní program: | 57 |
| Tabulka 15: Porovnání penzijních společností dle počtu klientů: | 58 |
| | |
| Graf 1: Pohlaví: | 36 |
| Graf 2: Jaký je Váš věk? | 37 |
| Graf 3: Jaký je Váš statut?: | 37 |
| Graf 4: Přemýšleli už jste o svém zajištění na stáří?..... | 38 |
| Graf 5: Jak budete financovat své potřeby v důchodovém věku?..... | 39 |
| Graf 6: Jak si vytváříte rezervu na stáří?..... | 40 |
| Graf 7: Když se zamyslíte na svém současným a plánovaným zajištění na stáří, domníváte se, že bude dostatečné?..... | 41 |
| Graf 8: Kde jste získali nejvíce informací o penzijním připojištění? | 42 |
| Graf 9: Pokud máte sjednané penzijní připojištění - jakou částku si měsíčně spoříte? .. | 43 |
| Graf 10: Spořili jste si již před důchodovou reformou (2011) nebo až po ní?..... | 44 |
| Graf 11: U jaké finanční instituce si spoříte?..... | 45 |

SEZNAM PŘÍLOH

| | |
|--|----|
| Příloha I. Formulář dotazníkového šetření..... | 68 |
|--|----|

Příloha I - Formulář dotazníkového šetření

1. Pohlaví

- žena
- muž

2. Jaký je Váš věk?

- 0 - 30 let
- 31 - 50 let
- 51 a více let

3. Jaký je Váš statut?

- student
- zaměstnaný
- nezaměstnaný
- důchodce

4. Přemýšleli už jste o svém zajištění na stáří?

- ano
- ne

5. Jak budete financovat své potřeby v důchodovém věku?

- z důchodu
- penzijní připojištění
- z úspor
- životní pojištění
- stavební spoření
- budu si přivydělávat
- prodej/nájem nemovitosti
- zatím jsem o tom nepřemýšlel(a)

6. Jak si vytváříte rezervu na stáří?

- stavební spoření
- penzijní spoření

- životní pojištění
- nevytvářím si zatím rezervu
- jiná (uved'te).....

7. Které z následujících finančních zajištění na stáří již v současnosti máte a která z nich si plánujete pořídit?

| | Mám | Plánuji | Nemám a neplánuji |
|----------------------------|-----|---------|-------------------|
| Hotovost | | | |
| Peníze uložené v bance | | | |
| Penzijní připojištění | | | |
| Nemovitost | | | |
| Postarají se o mě děti | | | |
| Investice do akcií a fondů | | | |
| Něco jiného | | | |

8. Když se zamyslíte nad svým současným a plánovaným zajištěním na stáří, domníváte se, že bude dostatečné?

- ano
- ne
- nevím, zatím jsem o tom nepřemýšlel(a)

9. Které z finančních produktů jste si během 2 let sjednali?

- penzijní připojištění
- stavební spoření
- spořicí účet

- nic jsem si nesjednal(a)
- jiná (uved'te).....

10. Kde jste získali nejvíce informací o penzijním připojištění?

- na pobočce
- internet
- finanční poradce
- příbuzní/přátelé
- média
- tisk
- jiná (uved'te).....

11. Pokud máte sjednané penzijní připojištění - jakou částku si měsíčně spoříte?

- 100 - 200 Kč
- 201 - 999 Kč
- 1 000 Kč a více
- nespořím si

12. Spořili jste si již před důchodovou reformou (2011) nebo až po ní?

- nespořím si
- začal(a) jsem si spořit až po důchodové reformě
- spořil(a) jsem si již před důchodovou reformou

13. U jaké finanční instituce si spoříte?

- Česká pojišťovna
- Komerční banka
- Allianz
- nespořím si
- jiná (uved'te).....